

לְמוּד יוֹמִי

משניות זהר

בעידודו של
מו"ר הרה"צ שליט"א

יוצא לאור ע"י חסידי ברסלב
יבנאל עיר ברסלב – עיר השמחה

פרשת
ויגש תשפ"ה

ניתן להשיג בתיבה בכניסה ל'היכל מוהרא"ש'
או שלח צרף למייל: breslevsheli1@gmail.com

נדפס לזכות נשמתו הטהורה

של כ"ק אדמו"ר עט"ר

מוהרא"ש

ר' אליעזר שלמה בן

ר' מנחם זאב זי"ע

לזכות מורנו ורבנו הרה"צ

ר' יצחק שמואל אהרן לעזער

שליט"א

יהי רצון שימשיך להנהיג את הקהילה הקדושה מתוך
בריאות איתנה ונחת מכל יצ"ח ותלמידיו

לזכות נשמתם הקדושה והטהורה של

רבי חייא ובניו חזקיה ויהודה

ולזכות

רב המנונא סבא ורב הונא ריש גלותא

טוֹב לוֹמַר לִפְנֵי הַלְמוּד :

הַלְמוּד בַּמִּשְׁנָיוֹת וּבַזֹּהַר הַקָּדוֹשׁ יִהְיֶה לְעִלּוּי הַשְּׁכִינָה הַקְּדוֹשָׁה
וּלְהָקֵל צַעֲרָהּ, לְעִלּוּי כָּל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל שֶׁנִּפְטְרוּ מִן הָעוֹלָם,
גְּאֻלָּה, יְשׁוּעָה, רְפוּאָה וְהַצְלָחָה לְכָל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל
בְּרוּחָנִיוּת וּבְגַשְׁמִיוּת, גִּלּוּי מָשִׁיחַ צִדְקֵנוּ בְּרַחֲמִים וּבִנְיַן בֵּית
מִקְדָּשֵׁנוּ וְתִפְאַרְתֵּנוּ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ, אָמֵן כֵּן יְהִי רָצוֹן.

מַסֶּכֶת נָזִיר פֶּרֶק ח

א. שְׁנֵי נְזִירִים שֶׁאָמַר לָהֶן אֶחָד: ׳רָאִיתִי אֶחָד מִכֶּם שֶׁנִּטְמָא, וְאֵינִי יוֹדֵעַ אֵיזֶה מִכֶּם׳ - מְגַלְּחִין וּמְבִיאִין קָרְבַּן טֻמְאָה וְקָרְבַּן טָהֳרָה, וְאוֹמֵר: ׳אִם אֲנִי הוּא הַטָּמֵא - קָרְבַּן טֻמְאָה שֶׁלִּי וְקָרְבַּן טָהֳרָה שֶׁלָּךְ; וְאִם אֲנִי הוּא הַטָּהוֹר - קָרְבַּן טָהֳרָה שֶׁלִּי וְקָרְבַּן טֻמְאָה שֶׁלָּךְ׳. וְסוֹפְרִין שִׁלְשִׁים יוֹם, וּמְבִיאִין קָרְבַּן טָהֳרָה, וְאוֹמֵר: ׳אִם אֲנִי הוּא הַטָּמֵא - קָרְבַּן טֻמְאָה שֶׁלִּי וְקָרְבַּן טָהֳרָה שֶׁלָּךְ, וְזֶה קָרְבַּן טָהֳרָתִי; וְאִם אֲנִי הוּא הַטָּהוֹר - קָרְבַּן טָהֳרָה שֶׁלִּי וְקָרְבַּן טֻמְאָה שֶׁלָּךְ, וְזֶה קָרְבַּן טָהֳרָתְךָ׳. מֵת אֶחָד מֵהֶן - אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ: יְבַקֵּשׁ אֶחָד מִן הַשּׁוּק שֶׁיִּדֹּר כְּנֶגְדּוֹ בַּנָּזִיר, וְאוֹמֵר: ׳אִם טָמֵא הָיִיתִי - הֲרֵי אַתָּה נָזִיר מִיָּד. וְאִם טָהוֹר הָיִיתִי - הֲרֵי אַתָּה נָזִיר אַחַר שְׁלֹשִׁים יוֹם׳. וְסוֹפְרִין שִׁלְשִׁים יוֹם, וּמְבִיאִין קָרְבַּן טֻמְאָה וְקָרְבַּן טָהֳרָה, וְאוֹמֵר: ׳אִם אֲנִי הוּא הַטָּמֵא - קָרְבַּן טֻמְאָה שֶׁלִּי, וְקָרְבַּן טָהֳרָה שֶׁלָּךְ; וְאִם אֲנִי הוּא הַטָּהוֹר - קָרְבַּן טָהֳרָה שֶׁלִּי וְקָרְבַּן טֻמְאָה שֶׁלָּךְ׳. וְסוֹפְרִין שִׁלְשִׁים יוֹם, וּמְבִיאִין קָרְבַּן טָהֳרָה, וְאוֹמֵר: ׳אִם אֲנִי הוּא הַטָּמֵא - קָרְבַּן טֻמְאָה שֶׁלִּי, וְקָרְבַּן טָהֳרָה שֶׁלָּךְ, וְזֶה קָרְבַּן טָהֳרָתִי; וְאִם אֲנִי הוּא הַטָּהוֹר - קָרְבַּן טָהֳרָה שֶׁלִּי, וְקָרְבַּן טֻמְאָה בְּסָפֵק׳. וְזֶהוּ קָרְבַּן טָהֳרָתְךָ׳. אָמַר לוֹ בֶּן זוֹמָא: וּמִי שׁוֹמֵעַ לוֹ שֶׁיִּדֹּר כְּנֶגְדּוֹ בַּנָּזִיר? אֶלָּא מֵבִיא חַטַּאת־הָעוֹף וְעוֹלַת בְּהֵמָה, וְאוֹמֵר: ׳אִם טָמֵא הָיִיתִי - הַחַטָּאת מְחוּבָתִי וְהָעוֹלָה נְדָבָה; וְאִם טָהוֹר הָיִיתִי - הָעוֹלָה מְחוּבָתִי וְהַחַטָּאת בְּסָפֵק׳. וְסוֹפֵר שִׁלְשִׁים יוֹם וּמֵבִיא קָרְבַּן טָהֳרָה, וְאוֹמֵר: ׳אִם טָמֵא הָיִיתִי - הָעוֹלָה הָרִאשׁוֹנָה נְדָבָה וְזוֹ חוֹבָה. וְאִם טָהוֹר הָיִיתִי - הָעוֹלָה הָרִאשׁוֹנָה חוֹבָה וְזוֹ נְדָבָה, וְזֶה שְׁאָר קָרְבָּנִי׳. אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ: נִמְצָא זֶה מֵבִיא קָרְבְּנוֹתָיו לַחֲצָאִים! אֲבָל הוֹדוּ לוֹ חֲכָמִים לְבֶן זוֹמָא:

ב. נָזִיר שֶׁהָיָה טָמֵא בְּסָפֵק וּמְחֻלָּט בְּסָפֵק - אוֹכֵל בַּקָּדָשִׁים אַחַר שִׁשִּׁים יוֹם, וְשׁוֹתֶה יַיִן וּמְטַמֵּא לַמֵּתִים אַחַר מֵאָה וְעֶשְׂרִים יוֹם; שְׁתִּגְלַּחַת הַנָּגַע דּוֹחָה תִּגְלַּחַת הַנָּזִיר בִּזְמַן שֶׁהִיא וַדַּאי, אֲבָל בִּזְמַן שֶׁהִיא סָפֵק - אֵינָהּ דּוֹחָה:

מַסֶּכֶת נָזִיר פֶּרֶק ט

א. הַגּוֹיִם אֵין לָהֶם נְזִירוּת. נָשִׁים וַעֲבָדִים יֵשׁ לָהֶם נְזִירוּת. חִמֵּר בַּנָּשִׁים מִבָּעֲבָדִים: שֶׁהוּא כּוֹפֶה אֶת עַבְדּוֹ, וְאֵינוֹ כּוֹפֶה אֶת אִשְׁתּוֹ. חִמֵּר בָּעֲבָדִים מִבַּנָּשִׁים: שֶׁהוּא מֵפֵר נִדְרֵי אִשְׁתּוֹ, וְאֵינוֹ מֵפֵר נִדְרֵי עַבְדּוֹ. הֵפֵר לְאִשְׁתּוֹ - הֵפֵר עוֹלָמִית. הֵפֵר לְעַבְדּוֹ, יָצָא לְחֵרוּת - מַשְׁלִים נְזִירוּתוֹ. עָבַר מִכְּנֶגֶד פָּנָיו - רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר: לֹא יִשְׁתֶּה; וְרַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר יִשְׁתֶּה: ב. נָזִיר שֶׁגִּלַּח, וְנוֹדַע לוֹ שֶׁהוּא טָמֵא, אִם טֻמְאָה יְדוּעָה - סוֹתֵר. וְאִם טֻמְאַת הַתְּהוֹם - אֵינוֹ סוֹתֵר. אִם עַד

שֶׁלֹּא גִלַּח, בֵּין כָּךְ וּבֵין כָּךְ - סוֹתֵר. כֵּיצַד? יָרַד לִטְבֹּל בַּמְּעָרָה, וְנִמְצָא מֵת צָף עַל־פְּנֵי הַמְּעָרָה - טָמֵא. נִמְצָא מְשֻׁקָּע בְּקַרְקַע הַמְּעָרָה, יָרַד לְהָקֵר - טָהוֹר. לִטַּהֵר מִטֻּמְאַת מֵת - טָמֵא, שֶׁחֶזְקַת טֻמְאָה - טָמֵא, וְחֶזְקַת טָהוֹר - טָהוֹר, שֶׁרַגְלַיִם לַדָּבָר: ג. הַמּוֹצֵא מֵת בַּתְּחִלָּה מְשֻׁכָּב כְּדַרְכּוֹ - נוֹטְלוֹ וְאֶת תְּבוּסָתוֹ. מָצָא שְׁנַיִם - נוֹטְלָן וְאֶת תְּבוּסָתָן. מָצָא שְׁלשָׁה, אִם יֵשׁ בֵּין זֶה לָזֶה מֵאַרְבַּע אַמּוֹת וְעַד שְׁמוֹנָה - הֲרֵי זוֹ שְׁכוּנַת קְבָרוֹת. בּוֹדֵק הֵימֶנּוּ וּלְהַלָּן עֶשְׂרִים אַמָּה. מָצָא אֶחָד בְּסוֹף עֶשְׂרִים אַמָּה - בּוֹדֵק הֵימֶנּוּ וּלְהַלָּן עֶשְׂרִים אַמָּה, שֶׁרַגְלַיִם לַדָּבָר; שָׁאֲלוּ מִתְּחִלָּה מְצָאוֹ - נוֹטְלוֹ וְאֶת תְּבוּסָתוֹ: ד. כֹּל סְפֵק נְגָעִים בַּתְּחִלָּה - טָהוֹר עַד שֶׁלֹּא נִזְקַק לַטֻּמְאָה. מִשֶּׁנִּזְקַק לַטֻּמְאָה - סְפֵקוֹ טָמֵא. בְּשִׁבְעָה דְרָכִים בּוֹדְקִין אֶת הַזָּב עַד שֶׁלֹּא נִזְקַק לַזִּיבָה: בְּמַאֲכָל, וּבְמִשְׁתֶּה, בְּמַשָּׂא, וּבְקִפִּיצָה, וּבְחֹלִי, וּבְמַרְאֶה, וּבְהִרְהוּר; מִשֶּׁנִּזְקַק לַזִּיבָה - אֵין בּוֹדְקִין אוֹתוֹ. אָנְסוֹ וּסְפֵקוֹ וְשִׁכְבַת זֶרַע טְמֵאִין, שֶׁרַגְלַיִם לַדָּבָר. הַמַּכֶּה אֶת חֲבֵרוֹ, וַאֲמָדוּהוּ לְמִיתָה, וְהֵקֵל מִמַּה שֶׁהָיָה, לְאַחַר מִכָּאן הִכְבִּיד וָמֵת - חַיָּב. רַבִּי נְחֶמְיָה אוֹמֵר: פָּטוּר, שֶׁרַגְלַיִם לַדָּבָר: ה. נָזִיר הָיָה שְׁמוּאֵל, כְּדִבְרֵי רַבִּי נְהוֹרַאי, שֶׁנֶּאֱמַר (שְׁמוּאֵל־א א, יא): ״וּמוֹרָה לֹא יַעֲלֶה עַל רֹאשׁוֹ״, נֶאֱמַר בְּשִׁמְשׁוֹן (שׁוֹפְטִים יג, ה): ״וּמוֹרָה״, וְנֶאֱמַר בִּשְׁמוּאֵל ״וּמוֹרָה״, מַה מּוֹרָה הָאֲמוּרָה בְּשִׁמְשׁוֹן - נָזִיר. אַף מּוֹרָה הָאֲמוּרָה בִּשְׁמוּאֵל - נָזִיר. אָמַר רַבִּי יוֹסֵי: וַהֲלֹא אֵין מוֹרָה אֶלָּא שֵׂל בָּשָׂר וָדָם. אָמַר לוֹ רַבִּי נְהוֹרַאי: וַהֲלֹא כְּבָר נֶאֱמַר (שְׁמוּאֵל־א טז, ב): ״וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל אֵיךְ אֵלֵךְ וְשָׁמַע שָׁאוּל וַהֲרָגָנִי״, שֶׁכְּבָר הָיָה עָלָיו מוֹרָה שֶׁל בָּשָׂר וָדָם:

סְלִיק מַסֶּכֶת נָזִיר

מַסֶּכֶת סוֹטָה פֶּרֶק א

א. הַמְקַנֵּא לְאִשְׁתּוֹ - רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר: מְקַנֵּא לָהּ עַל־פִּי שְׁנַיִם, וּמַשְׁקֶה עַל־פִּי עֵד אֶחָד, אוֹ עַל־פִּי עַצְמוֹ. רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר: מְקַנֵּא לָהּ עַל־פִּי שְׁנַיִם, וּמַשְׁקֶה עַל־פִּי שְׁנַיִם: ב. כֵּיצַד מְקַנֵּא לָהּ? אָמַר לָהּ בִּפְנֵי שְׁנַיִם: 'אַל תְּדַבְּרִי עִם אִישׁ פְּלוֹנִי', וְדִבְּרָה עִמּוֹ - עֲדַיִן הִיא מֻתֶּרֶת לְבֵיתָהּ, וּמֻתֶּרֶת לֶאֱכֹל בִּתְרוּמָה. נִכְנְסָה עִמּוֹ לְבֵית הַסֵּתֶר, וְשָׁהֲתָה עִמּוֹ כְּדֵי טֻמְאָה - אֲסוּרָה לְבֵיתָהּ וַאֲסוּרָה לֶאֱכֹל בִּתְרוּמָה. וְאִם מֵת - חוֹלֶצֶת וְלֹא מִתְיַבֶּמֶת: ג. וְאֵלּוּ אֲסוּרוֹת מִלֶּאֱכֹל בִּתְרוּמָה: הָאוֹמֶרֶת: 'טְמֵאָה אֲנִי לָךְ', וְשֶׁבָּאוּ עֵדִים שֶׁהִיא טְמֵאָה. וְהָאוֹמֶרֶת: 'אֵינִי שׁוֹתָה', וְשֶׁבַּעְלָהּ אֵינוֹ רוֹצֶה לְהַשְׁקוֹתָהּ, וְשֶׁבַּעְלָהּ בָּא עָלֶיהָ בַּדֶּרֶךְ. כֵּיצַד עוֹשֶׂה לָהּ? מוֹלִיכָהּ לְבֵית־דִּין

שֶׁבְּאוֹתוֹ מָקוֹם, וּמוֹסְרִין לוֹ שְׁנֵי תַּלְמִידֵי חֲכָמִים, שֶׁמָּא יָבוֹא עָלֶיהָ בַּדֶּרֶךְ. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: בַּעְלָהּ נֶאֱמָן עָלֶיהָ: ד. הָיוּ מַעֲלִין אוֹתָהּ לְבֵית־דִּין הַגָּדוֹל שֶׁבִּירוּשָׁלַיִם, וּמְאַיְמִין עָלֶיהָ, כְּדֶרֶךְ שֶׁמְּאַיְמִין עַל עֵדֵי נְפָשׁוֹת. וְאוֹמְרִים לָהּ: 'בִּתִּי הַרְבֵּה יַיִן עוֹשֶׂה', 'הַרְבֵּה שְׂחוֹק עוֹשֶׂה', 'הַרְבֵּה יַלְדוּת עוֹשָׂה', 'הַרְבֵּה שְׂכֵנִים הָרָעִים עוֹשִׂים' – 'עֲשִׂי לִשְׁמוֹ הַגָּדוֹל שֶׁנִּכְתַּב בִּקְדֻשָּׁה, שֶׁלֹּא יִמְחֶה עַל הַמַּיִם'. וְאוֹמְרִים לְפָנֶיהָ דְּבָרִים, שֶׁאֵינָהּ כְּדַאי לִשְׁמָעָן, הִיא וְכָל מִשְׁפַּחַת בֵּית אָבִיהָ: ה. אִם אָמְרָה: 'טְמֵאָה אֲנִי' – שׁוֹבֶרֶת כְּתֻבָּתָהּ וְיוֹצֵאת. וְאִם אָמְרָה: 'טְהוֹרָה אֲנִי' – מַעֲלִין אוֹתָהּ לְשַׁעַר הַמִּזְרָח, שֶׁעַל פֶּתַח שַׁעַר נִקָּנוֹר, שֶׁשָּׁם מַשְׁקִין אֶת הַסּוֹטוֹת, וּמְטַהֲרִין אֶת הַיּוֹלְדוֹת, וּמְטַהֲרִין אֶת הַמְצֹרָעִים. וְכֹהֵן אוֹחֵז בִּבְגָדֶיהָ, אִם נִקְרְעוּ – נִקְרְעוּ, אִם נִפְרְמוּ – נִפְרְמוּ, עַד שֶׁהוּא מְגַלֶּה אֶת לִבָּהּ, וְסוֹתֵר אֶת שְׂעָרָהּ. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: אִם הָיָה לִבָּהּ נָאֶה – לֹא הָיָה מְגַלֶּהוּ. וְאִם הָיָה שְׂעָרָהּ נָאֶה – לֹא הָיָה סוֹתְרוֹ: ו. הָיְתָה מִתְכַּסָּה בִּלְבָנִים – מְכַסָּה בִּשְׁחוֹרִים. הָיוּ עָלֶיהָ כְּלֵי זָהָב וְקַטְלָיוֹת, נְזָמִים וְטַבָּעוֹת – מַעֲבִירִים מִמֶּנָּה, כְּדֵי לְנַוְּלָהּ. וְאַחַר־כָּךְ מֵבִיא חֶבֶל מִצְרִי, וְקוֹשְׁרוֹ לְמַעְלָה מִדַּדֶּיהָ. וְכָל הָרוֹצֶה לִרְאוֹת – בָּא לִרְאוֹת, חוּץ מֵעֲבָדֶיהָ וְשִׁפְחוֹתֶיהָ, מִפְּנֵי שֶׁלִּבָּהּ גַּס בָּהֶן. וְכָל הַנָּשִׁים מֻתָּרוֹת לִרְאוֹתָהּ, שֶׁנֶּאֱמַר (יְחֶזְקֵאל כג, מח): "וְנִוַּסְּרוּ כָּל הַנָּשִׁים וְלֹא תַעֲשֶׂינָה כִּזִמָּתְכֶנָה": ז. בְּמִדָּה שֶׁאָדָם מוֹדֵד – בָּהּ מוֹדְדִין לוֹ. הִיא קִשְּׁטָה אֶת עַצְמָהּ לָעֲבֵרָה – הַמָּקוֹם נִוְּלָהּ. הִיא גִּלְּתָה אֶת עַצְמָהּ לָעֲבֵרָה – הַמָּקוֹם גִּלָּה עָלֶיהָ. בַּיֶּרֶךְ הִתְחִילָה בָּעֲבֵרָה תְּחִלָּה, וְאַחַר־כָּךְ הַבֶּטֶן – לְפִיכָךְ תְּלִקֶּה הַיֶּרֶךְ תְּחִלָּה, וְאַחַר־כָּךְ הַבֶּטֶן, וּשְׁאָר כָּל הַגּוּף לֹא פָלֵט: ח. שִׁמְשׁוֹן הָלַךְ אַחַר עֵינָיו – לְפִיכָךְ נִקְּרוּ פְּלִשְׁתִּים אֶת עֵינָיו, שֶׁנֶּאֱמַר (שׁוֹפְטִים טז, כא): "וַיֹּאחֲזוּהוּ פְּלִשְׁתִּים וַיְנַקְּרוּ אֶת עֵינָיו". אַבְשָׁלוֹם נִתְגָּאָה בִּשְׂעָרוֹ – לְפִיכָךְ נִתְלָה בִּשְׂעָרוֹ. וּלְפִי שֶׁבָּא עַל עֶשֶׂר פִּילַגְשֵׁי אָבִיו – לְפִיכָךְ נִתְּנוּ בּוֹ עֶשֶׂר לוֹנְבִיוֹת, שֶׁנֶּאֱמַר (שְׁמוּאֵל־ב יח, טו): "וַיַּסֵּבּוּ עֲשָׂרָה אֲנָשִׁים נֹשְׂאֵי כְּלֵי יוֹאָב, וַיַּכּוּ אֶת אַבְשָׁלוֹם וַיְמִתֻהוּ". וּלְפִי שֶׁגָּנַב שְׁלֹשָׁה לְבָבוֹת, לֵב אָבִיו, וְלֵב בֵּית־דִּין, וְלֵב יִשְׂרָאֵל, שֶׁנֶּאֱמַר (שָׁם טו): "וַיְגַנֵּב אַבְשָׁלוֹם אֶת לֵב אַנְשֵׁי יִשְׂרָאֵל" – לְפִיכָךְ נִתְקְעוּ בּוֹ שְׁלֹשָׁה שִׁבְטִים, שֶׁנֶּאֱמַר: (שָׁם יח): "וַיִּקַּח שְׁלֹשָׁה שִׁבְטִים בְּכַפּוֹ, וַיִּתְקָעֵם בְּלֵב אַבְשָׁלוֹם": ט. וְכֵן לְעִנְיַן הַטּוֹבָה: מִרְיָם הִמְתִּינָה לְמֹשֶׁה שָׁעָה אַחַת, שֶׁנֶּאֱמַר (שְׁמוֹת ב, ד): "וַתִּתְצַב אֲחֹתוֹ מֵרָחֹק" – לְפִיכָךְ נִתְעַכְּבוּ לָהּ יִשְׂרָאֵל שִׁבְעָה יָמִים בַּמִּדְבָּר, שֶׁנֶּאֱמַר

(בַּמִּדְבָּר יב, טו): "וְהָעָם לֹא נָסַע עַד הֵאָסֵף מִרְיָם". יוֹסֵף זָכָה לִקְבֹּר אֶת אָבִיו, וְאֵין בְּאֶחָיו גָּדוֹל מִמֶּנּוּ, שֶׁנֶּאֱמַר (בְּרֵאשִׁית נ, ז; ט): "וַיַּעַל יוֹסֵף לִקְבֹּר אֶת אָבִיו"... וַיַּעַל עִמּוֹ גַּם־רֶכֶב גַּם־פָּרָשִׁים". מִי לָנוּ גָּדוֹל מִיּוֹסֵף, שֶׁלֹּא נִתְעַסֵּק בּוֹ אֶלָּא מֹשֶׁה. מֹשֶׁה זָכָה בְּעַצְמוֹת יוֹסֵף, וְאֵין בְּיִשְׂרָאֵל גָּדוֹל מִמֶּנּוּ, שֶׁנֶּאֱמַר (שְׁמוֹת יג, יט): "וַיִּקַּח מֹשֶׁה אֶת עַצְמוֹת יוֹסֵף עִמּוֹ". מִי גָּדוֹל מִמֹּשֶׁה, שֶׁלֹּא נִתְעַסֵּק בּוֹ אֶלָּא הַמָּקוֹם, שֶׁנֶּאֱמַר (דְּבָרִים לד, ו): "וַיִּקְבֹּר אֹתוֹ בַגַּי". לֹא עַל מֹשֶׁה בִּלְבַד אָמְרוּ, אֶלָּא עַל כָּל הַצַּדִּיקִים, שֶׁנֶּאֱמַר (יְשַׁעְיָה נח, ח): "וְהָלַךְ לְפָנֶיךָ צִדְקֶךָ כְּבוֹד יְיָ יַאַסְפֶךָ":

מַסֶּכֶת סוֹטָה פֶּרֶק ב

א. הָיָה מֵבִיא אֶת מִנְחָתָהּ בְּתוֹךְ כְּפִיפָה מִצְרִית וְנוֹתְנָהּ עַל־יָדֶיהָ כְּדֵי לְיַגְּעָהּ. כָּל הַמִּנָחוֹת תְּחִלָּתָן וְסוֹפָן בִּכְלֵי שָׁרֵת, וְזוֹ תְּחִלָּתָהּ בִּכְפִיפָה מִצְרִית, וְסוֹפָהּ בִּכְלֵי שָׁרֵת. כָּל הַמִּנָחוֹת טְעוּנוֹת שֶׁמֶן וּלְבוֹנָה, וְזוֹ אֵינָהּ טְעוּנָה לֹא שֶׁמֶן וְלֹא לְבוֹנָה. כָּל הַמִּנָחוֹת בָּאוֹת מִן הַחִטִּין, וְזוֹ בָּאָה מִן הַשְּׂעוֹרִים. מִנְחַת הָעֹמֶר, אַף־עַל־פִּי שֶׁבָּאָה מִן הַשְּׂעוֹרִים - הֵיא הָיְתָה בָּאָה גֶּרֶשׂ, וְזוֹ בָּאָה קֶמַח. רַבָּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר: כְּשֵׁם שֶׁמַּעֲשֶׂיהָ מַעֲשֶׂה בְהֵמָה - כָּךְ קָרְבָּנָהּ מַאֲכַל בְּהֵמָה: ב. הָיָה מֵבִיא פִּילִי שֶׁל חֶרֶס חָדָשָׁה, וְנוֹתֵן לְתוֹכָהּ חֲצִי לֹג מַיִם מִן הַכִּיּוֹר. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: רְבִיעִית. כְּשֵׁם שֶׁמְּמַעֵט בַּכְּתָב - כָּךְ מְמַעֵט בַּמַּיִם. נִכְנַס לַהֵיכָל וּפָנָה לִימִינוֹ, וּמָקוֹם הָיָה שָׁם אַמָּה עַל אַמָּה, וְטַבְלָה שֶׁל שַׁיִשׁ, וְטַבַּעַת הָיְתָה קְבוּעָה בָּהּ. וּכְשֶׁהוּא מַגְבִּיהָהּ, נוֹטֵל עָפָר מִתַּחְתֶּיהָ, וְנוֹתֵן כְּדֵי שֶׁיֵּרָאֶה עַל הַמַּיִם, שֶׁנֶּאֱמַר (בַּמִּדְבָּר ה, יז): "וּמִן הֶעָפָר אֲשֶׁר יִהְיֶה בְּקַרְקַע הַמִּשְׁכָּן יִקַּח הַכֹּהֵן וְנָתַן אֶל הַמָּיִם": ג. בָּא לוֹ לִכְתֹּב אֶת הַמְּגִלָּה, מֵאֵיזֶה מָקוֹם הוּא כוֹתֵב? מֵ"אִם לֹא שָׁכַב אִישׁ" וְגוֹ', וְאַתְּ כִּי שָׂטִית תַּחַת אִישֵׁךְ" (בַּמִּדְבָּר ה, יט-כ). וְאֵינוֹ כוֹתֵב "וְהִשְׁבִּיעַ הַכֹּהֵן אֶת הָאִשָּׁה" (שָׁם, שָׁם כא). וְכוֹתֵב: "יִתֵּן ה' אוֹתָךְ לְאָלָה וְלִשְׁבֻעָה" (שָׁם) "וּבָאוּ הַמַּיִם הַמְאָרְרִים הָאֵלֶּה בְּמֵעַיִךְ לַצְבוֹת בֶּטֶן וְלַנְפֵּל יָרֵךְ" (שָׁם, שָׁם כב). וְאֵינוֹ כוֹתֵב: "וְאָמְרָה הָאִשָּׁה אָמֵן אָמֵן" (שָׁם). רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר: לֹא הָיָה מַפְסִיק. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: כָּל עַצְמוֹ אֵינוֹ כוֹתֵב אֶלָּא: "יִתֵּן ה' אוֹתָךְ לְאָלָה וְלִשְׁבֻעָה וְגוֹ', וּבָאוּ הַמַּיִם הַמְאָרְרִים הָאֵלֶּה בְּמֵעַיִךְ" וְגוֹ'. וְאֵינוֹ כוֹתֵב: "וְאָמְרָה הָאִשָּׁה אָמֵן אָמֵן": ד. אֵינוֹ כוֹתֵב לֹא עַל הַלּוּחַ, וְלֹא עַל הַנְּיָר, וְלֹא עַל הַדִּפְתְּרָא, אֶלָּא עַל הַמְּגִלָּה, שֶׁנֶּאֱמַר (שָׁם כג): "בַּסֵּפֶר". וְאֵינוֹ כוֹתֵב לֹא בַּקּוֹמוֹס, וְלֹא בַּקַּנְקַנְתּוֹם, וְלֹא בְּכָל דָּבָר שֶׁרוֹשֵׁם, אֶלָּא בְּדָיוֹ: שֶׁנֶּאֱמַר (שָׁם): "וּמָחָה" - כְּתָב

שֶׁיָּכוֹל לְהַמְחִק: ה. עַל מָה הִיא אוֹמֶרֶת "אָמֵן אָמֵן". "אָמֵן" – עַל הָאָלָה, "אָמֵן" – עַל הַשְּׁבוּעָה. "אָמֵן" – מֵאִישׁ זֶה, "אָמֵן" – מֵאִישׁ אַחֵר. "אָמֵן" – שֶׁלֹּא שָׁטִיתִי אֲרוּסָה וּנְשׂוּאָה וְשׁוֹמֶרֶת יָבָם וּכְנוּסָה, "אָמֵן" – שֶׁלֹּא נִטְמֵאתִי, וְאִם נִטְמֵאתִי, יָבוֹאוּ בִי. רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר: "אָמֵן" – שֶׁלֹּא נִטְמֵאתִי, "אָמֵן" – שֶׁלֹּא אֶטְמֵא: ו. הַכֹּל שָׁוִין שֶׁאֵינוֹ מַתְנֶה עִמָּהּ לֹא עַל קִדֻּם שֶׁתִּתְאָרֵס, וְלֹא עַל מֵאַחַר שֶׁתִּתְגָּרֵשׁ. נִסְתְּרָה לְאַחֵר וְנִטְמֵאת, וְאַחַר־כָּךְ הֶחֱזִירָהּ – לֹא הָיָה מַתְנֶה עִמָּהּ. זֶה הַכְּלָל: כֹּל שֶׁתִּבָּעֵל, וְלֹא הָיְתָה אֲסוּרָה לוֹ – לֹא הָיָה מַתְנֶה עִמָּהּ:

מַסֶּכֶת סוֹטָה פֶּרֶק ג

א. הָיָה נוֹטֵל אֶת מִנְחָתָהּ מִתּוֹךְ כְּפִיפָה מִצְרִית, וְנוֹתְנָהּ לְתוֹךְ כְּלֵי שָׁרֵת, וְנוֹתְנָהּ עַל יָדָהּ. וְכֹהֵן מַנִּיחַ יָדוֹ מִתַּחְתֶּיהָ וּמְנִיפָהּ: ב. הֵנִיף וְהִגִּישׁ, קָמַץ וְהִקְטִיר, וְהַשְּׁאָר נֶאֱכָל לַכֹּהֲנִים. הָיָה מַשְׁקֶה, וְאַחַר־כָּךְ מַקְרִיב אֶת מִנְחָתָהּ. רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר: מַקְרִיב אֶת מִנְחָתָהּ וְאַחַר־כָּךְ הָיָה מַשְׁקֶה, שֶׁנֶּאֱמַר (בַּמִּדְבָּר ה, כו): "וְאַחַר יַשְׁקֶה אֶת הָאִשָּׁה אֶת הַמָּיִם". אִם הִשְׁקָהּ, וְאַחַר־כָּךְ הִקְרִיב אֶת מִנְחָתָהּ – כְּשֵׁרָה: ג. עַד שֶׁלֹּא נִמְחֲקָה הַמְּגִלָּה אָמְרָה: 'אֵינִי שׁוֹתָה' – מְגִלָּתָהּ נִגְנֶזֶת, וּמִנְחָתָהּ מִתְפַּזֶּרֶת עַל הַדֶּשֶׁן. וְאֵין מְגִלָּתָהּ כְּשֵׁרָה לְהַשְׁקוֹת בָּהּ סוֹטָה אַחֶרֶת. נִמְחֲקָה הַמְּגִלָּה וְאָמְרָה: 'טְמֵאָה אֲנִי' – הַמַּיִם נִשְׁפָּכִין, וּמִנְחָתָהּ מִתְפַּזֶּרֶת עַל הַדֶּשֶׁן. נִמְחֲקָה הַמְּגִלָּה וְאָמְרָה: 'אֵינִי שׁוֹתָה' – מְעַרְעֲרִים אוֹתָהּ, וּמַשְׁקִין אוֹתָהּ בְּעַל־כָּרְחָהּ: ד. אֵינָהּ מַסְפֶּקֶת לִשְׁתּוֹת, עַד שֶׁפָּנֶיהָ מוֹרִיקוֹת וְעֵינֶיהָ בּוֹלְטוֹת, וְהִיא מִתְמַלֵּאת גִּידִין, וְהֵם אוֹמְרִים: 'הוֹצִיאוּהָ' 'הוֹצִיאוּהָ'! שֶׁלֹּא תִּטַּמֵּא אֶת הָעֲזָרָה. אִם יֵשׁ לָהּ זְכוּת – הָיְתָה תּוֹלָה לָהּ. יֵשׁ זְכוּת תּוֹלָה שָׁנָה אַחַת, יֵשׁ זְכוּת תּוֹלָה שְׁתֵּי שָׁנִים, יֵשׁ זְכוּת תּוֹלָה שָׁלֹשׁ שָׁנִים. מִכָּאן אוֹמֵר בֶּן עַזַּאי: חַיָּב אָדָם לְלַמֵּד אֶת בִּתּוֹ תּוֹרָה, שֶׁאִם תִּשְׁתֶּה – תֵּדַע שֶׁהַזְּכוּת תּוֹלָה לָהּ. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר: כָּל הַמְלַמֵּד אֶת בִּתּוֹ תוֹרָה – כְּאִלּוּ מְלַמְּדָהּ תִּפְלוּת. רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר: רוֹצָה אִשָּׁה בְּקַב וְתִפְלוּת מִתִּשְׁעָה קַבִּין וּפְרִישׁוּת. הוּא הָיָה אוֹמֵר: חָסִיד שׁוֹטֶה, וְרָשָׁע עָרוּם, וְאִשָּׁה פְּרוּשָׁה, וּמַכּוֹת פְּרוּשִׁין – הֲרֵי אֵלּוּ מְכַלֵּי עוֹלָם: ה. רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר: אֵין זְכוּת תּוֹלָה בַּמַּיִם הַמָּרִים. וְאִם אַתָּה אוֹמֵר: הַזְּכוּת תּוֹלָה בַּמַּיִם הַמְאָרְרִים – מַדְּהָה אַתָּה אֶת הַמַּיִם בִּפְנֵי כָּל הַנָּשִׁים הַשּׁוֹתוֹת, וּמוֹצִיא אַתָּה שֵׁם רַע עַל הַטְּהוֹרוֹת שֶׁשָּׁתוּ, שֶׁאוֹמְרִים: 'טְמֵאוֹת הֵן, אֶלָּא שֶׁתָּלְתָה לָהֶן זְכוּת'. רַבִּי אוֹמֵר: הַזְּכוּת תּוֹלָה בַּמַּיִם הַמְאָרְרִים, וְאֵינָהּ יוֹלֶדֶת וְאֵינָהּ מַשְׁבַּחַת, אֶלָּא מִתְנַוֶּנֶת וְהוֹלֶכֶת, לַסּוֹף הִיא מֵתָה

בְּאוֹתָהּ מִיתָה: ו. נִטְמֵאת מִנְחָתָהּ עַד שֶׁלֹּא קָדְשָׁה בַּכֶּלִי - הֲרֵי הִיא כְּכָל הַמִּנָחוֹת וְתִפָּדֶה, וְאִם מִשֶּׁקָּדְשָׁה בַּכֶּלִי - הֲרֵי הִיא כְּכָל הַמִּנָחוֹת וְתִשָּׂרֵף. וְאֵלּוּ שֶׁמִּנְחוֹתֵיהֶן נִשְׂרָפוֹת, הָאוֹמֶרֶת: 'טְמֵאָה אֲנִי לָךְ', וְשֶׁבָּאוּ לָהּ עֵדִים שֶׁהִיא טְמֵאָה, וְהָאוֹמֶרֶת: 'אֵינִי שׁוֹתָה', וְשֶׁבַּעְלָהּ אֵינוֹ רוֹצֶה לְהַשְׁקוֹתָהּ, וְשֶׁבַּעְלָהּ בָּא עָלֶיהָ בַּדֶּרֶךְ. וְכָל הַנִּשּׂוּאוֹת לַכֹּהֲנִים - מִנְחוֹתֵיהֶן נִשְׂרָפוֹת: ז. בַּת יִשְׂרָאֵל שֶׁנִּשֵּׂאת לַכֹּהֵן - מִנְחָתָהּ נִשְׂרֶפֶת. וְכֹהֶנֶת שֶׁנִּשֵּׂאת לְיִשְׂרָאֵל - מִנְחָתָהּ נֶאֱכֶלֶת. מַה בֵּין כֹּהֵן לְכֹהֶנֶת? מִנְחַת כֹּהֶנֶת - נֶאֱכֶלֶת, מִנְחַת כֹּהֵן - אֵינָהּ נֶאֱכֶלֶת. כֹּהֶנֶת מִתְחַלֶּלֶת, וְכֹהֵן אֵין מִתְחַלֵּל. כֹּהֶנֶת מִטַּמְּאָה לַמֵּתִים, וְאֵין כֹּהֵן מִטַּמֵּא לַמֵּתִים. כֹּהֵן אוֹכֵל בְּקָדְשֵׁי־קָדָשִׁים, וְאֵין כֹּהֶנֶת אוֹכֶלֶת בְּקָדְשֵׁי־קָדָשִׁים: ח. מַה בֵּין אִישׁ לְאִשָּׁה? הָאִישׁ פּוֹרֵעַ וּפוֹרֵם, וְאֵין הָאִשָּׁה פּוֹרַעַת וּפוֹרֶמֶת. הָאִישׁ מַדִּיר אֶת בְּנוֹ בַּנָּזִיר, וְאֵין הָאִשָּׁה מַדֶּרֶת אֶת בְּנָהּ בַּנָּזִיר. הָאִישׁ מְגַלֵּחַ עַל נְזִירוּת אָבִיו, וְאֵין הָאִשָּׁה מְגַלַּחַת עַל נְזִירוּת אָבִיהָ. הָאִישׁ מוֹכֵר אֶת בִּתּוֹ, וְאֵין הָאִשָּׁה מוֹכֶרֶת אֶת בִּתָּהּ. הָאִישׁ מְקַדֵּשׁ אֶת בִּתּוֹ, וְאֵין הָאִשָּׁה מְקַדֶּשֶׁת אֶת בִּתָּהּ. הָאִישׁ נִסְקָל עָרֹם, וְאֵין הָאִשָּׁה נִסְקֶלֶת עֲרֻמָּה. הָאִישׁ נִתְלֶה, וְאֵין הָאִשָּׁה נִתְלֵית. הָאִישׁ נִמְכָּר בִּגְנֵבָתוֹ, וְאֵין הָאִשָּׁה נִמְכֶּרֶת בִּגְנֵבָתָהּ:

מַסֶּכֶת סוֹטָה פֶּרֶק ד

א. אֲרוּסָה וְשׁוֹמֶרֶת יָבָם - לֹא שׁוֹתוֹת וְלֹא נוֹטְלוֹת כְּתֻבָּה, שֶׁנֶּאֱמַר (בַּמִּדְבָּר ה, כט): "אֲשֶׁר תִּשְׂטֶה אִשָּׁה תַּחַת אִישָׁהּ", פָּרַט לַאֲרוּסָה וְשׁוֹמֶרֶת יָבָם. אַלְמָנָה לְכֹהֵן גָּדוֹל, גְּרוּשָׁה וַחֲלוּצָה לְכֹהֵן הֶדְיוֹט, מַמְזֶרֶת וּנְתִינָה לְיִשְׂרָאֵל, וּבַת יִשְׂרָאֵל לְמַמְזֵר וּלְנָתִין - לֹא שׁוֹתוֹת וְלֹא נוֹטְלוֹת כְּתֻבָּה: ב. וְאֵלּוּ לֹא שׁוֹתוֹת וְלֹא נוֹטְלוֹת כְּתֻבָּה: הָאוֹמֶרֶת: 'טְמֵאָה אֲנִי', וְשֶׁבָּאוּ לָהּ עֵדִים שֶׁהִיא טְמֵאָה, וְהָאוֹמֶרֶת: 'אֵינִי שׁוֹתָה'. אָמַר בַּעְלָהּ: 'אֵינִי מַשְׁקֶה', וְשֶׁבַּעְלָהּ בָּא עָלֶיהָ בַּדֶּרֶךְ - נוֹטֶלֶת כְּתֻבָּתָהּ וְלֹא שׁוֹתָה. מֵתוּ בַּעֲלֵיהֶן עַד שֶׁלֹּא שָׁתוּ - בֵּית־שַׁמַּאי אוֹמְרִים: נוֹטְלוֹת כְּתֻבָּה וְלֹא שׁוֹתוֹת. וּבֵית־הִלֵּל אוֹמְרִים: לֹא שׁוֹתוֹת וְלֹא נוֹטְלוֹת כְּתֻבָּה: ג. מְעֻבֶּרֶת חֲבֵרוֹ וּמֵינֶקֶת חֲבֵרוֹ - לֹא שׁוֹתוֹת וְלֹא נוֹטְלוֹת כְּתֻבָּה, דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר; וַחֲכָמִים אוֹמְרִים: יָכוֹל הוּא לְהַפְרִישָׁהּ וּלְהַחֲזִירָהּ לְאַחַר זְמָן. אֲיִלוֹנִית וּזְקֵנָה וְשֶׁאֵינָהּ רְאוּיָה לְיֵלֵד - לֹא שׁוֹתוֹת וְלֹא נוֹטְלוֹת כְּתֻבָּה. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר: יָכוֹל הוּא לִשָּׂא אִשָּׁה אַחֶרֶת וְלִפְרוֹת וְלִרְבּוֹת הֵימֶנָּה. וּשְׁאָר כָּל הַנָּשִׁים - אוֹ שׁוֹתוֹת אוֹ לֹא נוֹטְלוֹת כְּתֻבָּה: ד. אֵשֶׁת כֹּהֵן שׁוֹתָה וּמַתֶּרֶת לְבַעְלָהּ. אֵשֶׁת סָרִיס שׁוֹתָה. עַל־יְדֵי כָּל הָעֲרָיוֹת מְקַנְּאִין, חוּץ מִן הַקָּטָן, וּמִמִּי שֶׁאֵינוֹ אִישׁ: ה. וְאֵלּוּ שֶׁבֵּית־דִּין

מְקַנְּאִין לָהֶן: מִי שֶׁנִּתְחָרַשׁ בַּעְלָהּ אוֹ נִשְׁתַּטָּה, אוֹ שֶׁהָיָה חָבוּשׁ בְּבֵית הָאֲסוּרִין. לֹא לְהַשְׁקוֹתָהּ אָמְרוּ, אֶלָּא לְפָסְלָהּ מִכְּתֻבָּתָהּ. רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר: אַף לְהַשְׁקוֹתָהּ. לְכְשֶׁיֵּצֵא בַּעְלָהּ מִבֵּית הָאֲסוּרִין – יַשְׁקֶנָּה:

מַסֶּכֶת סוֹטָה פֶּרֶק ה

א. כֵּיצַד שֶׁהַמַּיִם בּוֹדְקִין אוֹתָהּ, כָּךְ הַמַּיִם בּוֹדְקִין אוֹתוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר (בַּמִּדְבָּר ה, כב; כז): "וּבָאוּ", "וּבָאוּ". כֵּיצַד שֶׁאֲסוּרָה לַבַּעַל – כָּךְ אֲסוּרָה לַבּוֹעֵל, שֶׁנֶּאֱמַר (שָׁם שם, כז; כט): "נִטְמְאָה", "וְנִטְמְאָה", דִּבְרֵי רַבִּי עֲקִיבָא. אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ: כָּךְ הָיָה דּוֹרֵשׁ זְכַרְיָה בֶּן הַקַּצָּב. רַבִּי אוֹמֵר: שְׁנֵי פְּעָמִים הָאֲמוּרִים בַּפָּרָשָׁה: "אִם נִטְמְאָה", "נִטְמְאָה" – אֶחָד לַבַּעַל וְאֶחָד לַבּוֹעֵל: ב. בּוֹ בַּיּוֹם דָּרַשׁ רַבִּי עֲקִיבָא "וְכָל כְּלִי חֶרֶשׂ אֲשֶׁר־יִפֹּל מֵהֶם אֶל־תּוֹכוֹ, כֹּל אֲשֶׁר בְּתוֹכוֹ יִטְמָא" (וַיִּקְרָא יא, לג), אֵינוֹ אוֹמֵר: "טָמֵא" אֶלָּא "יִטְמָא" – לְטַמֵּא אֲחֵרִים, לִמֵּד עַל כְּפָר שֵׁנִי שֶׁמְּטַמֵּא אֶת הַשְּׁלִישִׁי. אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ: מִי יְגַלֶּה עָפָר מֵעֵינֶיךָ, רַבָּן יוֹחָנָן בֶּן זַכַּאי, שֶׁהָיִיתָ אוֹמֵר: עָתִיד דּוֹר אַחֵר לְטַהֵר כְּפָר שְׁלִישִׁי, שֶׁאֵין לוֹ מִקְרָא מִן הַתּוֹרָה שֶׁהוּא טָמֵא, וַהֲלֹא עֲקִיבָא תַּלְמִידְךָ מֵבִיא לוֹ מִקְרָא מִן הַתּוֹרָה שֶׁהוּא טָמֵא, שֶׁנֶּאֱמַר (שָׁם): "כֹּל אֲשֶׁר בְּתוֹכוֹ יִטְמָא": ג. בּוֹ בַּיּוֹם דָּרַשׁ רַבִּי עֲקִיבָא: "וּמִדֹּתָם מִחוּץ לָעִיר אֶת פְּאַת־קֵדְמָה אַלְפַּיִם בָּאַמָּה" וְגוֹ' (בַּמִּדְבָּר לה, ה), וּמִקְרָא אַחֵר אוֹמֵר (שָׁם, ד): "מִקִּיר הָעִיר וָחוּצָה אֶלֶף אַמָּה סָבִיב". אִי אֶפְשָׁר לוֹמַר "אֶלֶף אַמָּה", שֶׁכְּבָר נֶאֱמַר (שָׁם): "אַלְפַּיִם אַמָּה", וְאִי אֶפְשָׁר לוֹמַר "אַלְפַּיִם אַמָּה", שֶׁכְּבָר נֶאֱמַר: "אֶלֶף אַמָּה", הָא כֵּיצַד? "אֶלֶף אַמָּה" מִגְרָשׁ, וְ"אַלְפַּיִם אַמָּה" תְּחוּם שַׁבָּת. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בְּנוֹ שֶׁל רַבִּי יוֹסֵי הַגְּלִילִי אוֹמֵר: "אֶלֶף אַמָּה" מִגְרָשׁ, וְ"אַלְפַּיִם אַמָּה" שְׂדוֹת וּכְרָמִים: ד. בּוֹ בַּיּוֹם דָּרַשׁ רַבִּי עֲקִיבָא: "אָז יָשִׁיר־מֹשֶׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הַשִּׁירָה הַזֹּאת לַה' וַיֹּאמְרוּ לֵאמֹר" (שְׁמוֹת טו, א), שֶׁאֵין תַּלְמוּד לוֹמַר "לֵאמֹר", וּמַה תַּלְמוּד לוֹמַר "לֵאמֹר"? מְלַמֵּד שֶׁהָיוּ יִשְׂרָאֵל עוֹנִין אַחֲרָיו שֶׁל מֹשֶׁה עַל־כָּל דָּבָר וְדָבָר, כְּקוֹרִין אֶת הַהַלֵּל, לְכָךְ נֶאֱמַר: "לֵאמֹר". רַבִּי נְחֶמְיָה אוֹמֵר: כְּקוֹרִין אֶת שְׁמַע וְלֹא כְּקוֹרִין אֶת הַהַלֵּל: ה. בּוֹ בַּיּוֹם דָּרַשׁ רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן הֹרְקָנוֹס: לֹא עָבַד אִיּוֹב אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא אֶלָּא מֵאַהֲבָה, שֶׁנֶּאֱמַר (אִיּוֹב יג, טו): "הֵן יִקְטְלֵנִי לוֹ אֲיַחֵל". וַעֲדַיִן הַדָּבָר שָׁקוּל, לוֹ אֲנִי מְצַפֶּה אוֹ אֵינִי מְצַפֶּה? תַּלְמוּד לוֹמַר (שָׁם כז, ה): "עַד־אֶגְוָע לֹא־אָסִיר תֻּמָּתִי מִמֶּנִּי", מְלַמֵּד שֶׁמֵּאַהֲבָה עָשָׂה. אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ: מִי יְגַלֶּה עָפָר מֵעֵינֶיךָ, רַבָּן יוֹחָנָן בֶּן זַכַּאי, שֶׁהָיִיתָ דּוֹרֵשׁ כָּל

יָמֶיךָ, שֶׁלֹּא עָבַד אִיּוֹב אֶת הַמָּקוֹם אֶלָּא מִיִּרְאָה, שֶׁנֶּאֱמַר (שָׁם א, ח): "אִישׁ תָּם וְיָשָׁר, יְרֵא אֱלֹהִים וְסָר מֵרָע". וַהֲלֹא יְהוֹשֻׁעַ תַּלְמִיד תַּלְמִידְךָ לְמֵד שֶׁמַּאַהֲבָה עָשָׂה:

וְלָא חַוָּה יָכִיל לְמֵיקַם, עַד דְּבָרָא תִּשׁוּבָה דְּאִיהִי הֵיכָלָא
פְּנִימָאָה עִלָּאָה וְרָזָא סְתִימָא וְתַמָּן אִתְרְשִׁימוּ וְאִתְצַיִּירוּ
אַתְוָון בְּגִלּוּפַיְיהוּ. כֵּיוָן דְּאִתְבְּרֵי דָּא חַוָּה מִסְתַּכַּל בְּהַאי
הֵיכָלָא וְרָשִׁים קַמֵּיהּ צִיּוּרִין דְּכָל עָלְמָא דְּכְתִיב הַס מִפָּנָיו
כָּל הָאָרֶץ רְשִׁים קַמֵּיהּ רְשׁוּמִין וְצִיּוּרִין דְּכָל עָלְמָא. בָּעֵי
לְמִבְרֵי שָׁמַיִם מָה עָבַד אִסְתַּכַּל בְּאוֹר קַדְמָאָה וְאִתְעַטַּף
בֵּהּ וּבְרָא שָׁמַיִם. דִּכְתִיב (תהלים קד) עוֹטֶה אוֹר כַּשַּׂלְמָה וְאַחַר
כָּךְ נוֹטֶה שָׁמַיִם כַּיְרִיעָה. אִסְתַּכַּל לְמֶעְבַּד עָלְמָא תַּתָּאָה
עָבַד הֵיכָלָא אוֹחָרָא וְעָאל בֵּהּ וּמְנִיהּ אִסְתַּכַּל וְרָשִׁים קַמֵּיהּ
כָּל עָלְמִין לְתַתָּא וּבְרָא לוֹ. הָדָא הוּא דִּכְתִיב וַיְיִ׳ בְּהֵיכַל
קָדְשׁוֹ הַס מִפָּנָיו כָּל הָאָרֶץ. ה״ס מִפָּנָיו, ה״ס רְשִׁים קַמֵּיהּ
כָּל נְקוּדִין דְּכָל עָלְמָא דְּאִנּוּן שְׁתִּין וְחָמֵשׁ, כְּחוּשְׁבַּן ה״ס,
שְׁתִּין אִנּוּן וְחָמֵשׁ אִנּוּן, וְכֻלְּהוּ רְשִׁים קַמֵּיהּ כַּד בְּרָא
עָלְמָא. בְּגִין כָּךְ יִקָּרָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לָאו אִיהוּ אֶלָּא
לְאִנּוּן דְּיִדְעִין אָרְחוֹי וּמְהַכִּין בֵּהּ בְּאוֹרַח קְשׁוֹט כְּדְקָא
יָאוֹת. אַדְהָכִי דַּחַוָּה מִשְׁתָּעֵי בַּהֲדֵיהוּ, אָתָא נוּרָא וְאַסְחַר
לֵיהּ, וְאִנּוּן יָתְבוּ לְבַר. שְׁמָעוּ חַד קָלָא דַּחַוָּה אֲמַר אִי
קַדִּישָׁא הֵבִיאַנִי הַמֶּלֶךְ חֲדָרָיו בְּכָל אִנּוּן אִידְרִין דְּסַבַּר
אַנְפִּין עוֹלֵימָא קַדִּישָׁא (נ״א עוֹלֵימְתָא קַדִּישְׁתָּא) דְּאִתְמְסָרוּ
מַפְתְּחָן דְּלְהוֹן בִּידֵיהּ, וְכֻלְּהוּ מְתַקְּנָן לָךְ וּלְאִנּוּן דִּבְגִינָךְ.
וּבְחַיֵּיךְ קַדִּישָׁא כָּל חֵילָא דְּשָׁמַיָּא נָגִילָה וְנִשְׂמְחָה בָךְ. כַּד
חָמוּ אִלֵּין הָכֵי, אִזְדַּעְזְעוּ, וּדְחִילוּ סַגִּי נָפַל עֲלַיְיהוּ, אֲמָרִי
לֵית אֲנַן חַזְיִין לְהַאי, נְפוֹק מִכָּאן וְנֵהַךְ לְאוֹרְחִין, אָזְלוּ
יָתְבוּ תַּמָּן כָּל הַהוּא יוֹמָא וְלָא יְכִילוּ לְמֶחֱמֵי לֵיהּ, וַאֲמָרוּ
לֵית רְעוּתָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דְּנִיתִיב הָכָא נִפְקוּ מִתַּמָּן
וְאָזְלוּ. עַד דַּהֲווֹ אָזְלֵי.

פְּתַח רַבִּי חִיָּיא וַאֲמַר (שם קג) בָּרְכוּ יי׳ מַלְאָכָיו גִּבּוֹרֵי כֹחַ עוֹשֵׂי דְּבָרוֹ וגו׳. זַכָּאִין אִנּוּן יִשְׂרָאֵל מִכָּל שְׁאָר עַמִּין דְּעָלְמָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אִתְרְעֵי בְּהוּ מִכָּל שְׁאָר עַמִּין וַעֲבַד לוֹן חוּלְקֵיהּ וְאַחְסַנְתֵּיהּ, וְעַל דָּא יְהֵיב לוֹן אוֹרַיְתָא קַדִּישָׁא, בְּגִין דְּכֻלְּהוּ הֲווֹ בִּרְעוּתָא חֲדָא עַל טוּרָא דְּסִינַי וְאַקְדִּימוּ עֲשִׂיָּה לִשְׁמִיעָה. כְּיוָן דְּאַקְדִּימוּ עֲשִׂיָּה לִשְׁמִיעָה קְרָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְפַמְלְיָא דִּילֵיהּ אֲמַר לוֹן עַד הָכָא אַתּוּן הֲוֵיתוּן יְחִידָאִין קַמָּאי בְּעָלְמָא, מִכָּאן וּלְהַלְאָה הָא בָּנַי בְּאַרְעָא חַבְרִים בַּהֲדַיְיהוּ בְּכֻלָּא. לֵית לְכוּ רְשׁוּ לְקַדְּשָׁא שְׁמִי עַד דְּיִשְׂרָאֵל יִתְחַבְּרוּן בַּהֲדַיְיכוּ בְּאַרְעָא, וְכֻלְּהוּ תֶּהֱווֹן כַּחֲדָא חַבְרִים לְקַדְּשָׁא שְׁמִי, בְּגִין דְּאַקְדִּימוּ עֲשִׂיָּה לִשְׁמִיעָה כְּגַוְנָא דְּמַלְאֲכֵי עִלָּאֵי עָבְדֵי בְּרָקִיעָא דִּכְתִיב בָּרְכוּ יי׳ מַלְאָכָיו גִּבּוֹרֵי כֹחַ עוֹשֵׂ״י דְּבָרוֹ לִשְׁמוֹ״ע בְּקוֹל דְּבָרוֹ. עוֹשֵׂי דְּבָרוֹ בְּקַדְמֵיתָא וּלְבָתַר לִשְׁמֹעַ: דָּבָר אַחַר בָּרְכוּ יי׳ מַלְאָכָיו. אִלֵּין אִנּוּן צַדִּיקַיָּא בְּאַרְעָא דְּאִנּוּן חֲשׁוּבִין קַמֵּי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא כְּמַלְאֲכֵי עִלָּאֵי בִּרְקִיעָא, בְּגִין דְּאִנּוּן גִּבּוֹרֵי כֹחַ דְּמִתְגַּבְּרֵי עַל יִצְרִיהוֹן כְּגִבּוֹר טַב דְּמִתְגַּבֵּר עַל שַׂנְאֵיהּ. לִשְׁמֹעַ בְּקוֹל דְּבָרוֹ. דְּזָכָאן בְּכָל יוֹמָא לְמִשְׁמַע קָלָא מִלְּעֵילָּא בְּשַׁעֲתָא דְּאִצְטְרִיכוּ. הַשְׁתָּא מָאן יָכִיל לְמֵיקַם בַּהֲדַיְיהוּ דְּאִנּוּן קַדִּישִׁין עִלָּיוֹנִין, זַכָּאִין אִנּוּן דְּיָכְלֵי לְמֵיקַם קַמַּיְיהוּ, זַכָּאִין אִנּוּן דְּיָכְלֵי (ד״א ל״ג לְמַעַן דְּיֵיכוֹל) לְאִשְׁתְּזָבָא מִקַּמַּיְיהוּ, אַשְׁגָּחוּתָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עֲלַיְיהוּ בְּכָל יוֹמָא הֵיךְ אֲנַן יְכִילָן לְמֵיעַל קַמַּיְיהוּ. וְעַל דָּא כְּתִיב (שם סה) אַשְׁרֵי תִּבְחַר וּתְקָרֵב וּכְתִיב (שם פד) אַשְׁרֵי אָדָם עוֹז לוֹ בָךְ וגו׳: (עַד כָּאן סִתְרֵי תּוֹרָה):

זֹהַר

וַיֹּאמֶר אַבְרָם אֲדֹנָי יְדו"ד מַה תִּתֶּן לִי. אדנ"י אל"ף דל"ת נו"ן יו"ד. אֱלֹהִים יו"ד ה"א וי"ו ה"א. אֶלָּא רָזָא דִמְלָה, חִבּוּרָא דְתַרִין עָלְמִין כַּחֲדָא עַלְמָא תַּתָּאָה וְעַלְמָא עִלָּאָה. מַה תִּתֶּן לִי וְאָנֹכִי הוֹלֵךְ עֲרִירִי. דְּלֵית לִי בַּר, וְאוֹלִיפְנָא דְּכָל מָאן דְּלֵית לֵיהּ בְּרָא בְּהַאי עָלְמָא אִקְרֵי עֲרִירִי כְּמָא דְּאַתְּ אָמַר (ויקרא כ) עֲרִירִים יִהְיוּ. וְאַבְרָהָם עַל מָה אֲמַר מִלָּה דָּא דַּאֲמַר מַה תִּתֶּן לִי כְּבֵיכוֹל כְּאִילּוּ לֹא הֶאֱמִין בְּהּ בְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. אֶלָּא אֲמַר לֵיהּ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אָנֹכִי מָגֵן לָךְ בְּהַאי עָלְמָא. שְׂכָרְךָ הַרְבֵּה מְאֹד בְּעָלְמָא דְּאָתֵי. מִיָּד אִתְעַר אַבְרָהָם בְּרָזָא דְּחָכְמְתָא וַאֲמַר מַה תִּתֶּן לִי, דְּהָא יְדַעְנָא דְּלָא קָבִיל אַגַּר לְמֵיעַל בְּהּ בְּהַהוּא עָלְמָא בַּר נָשׁ דְּלָא אוֹלִיד בַּר, וְעַל דָּא אֲמַר מַה תִּתֶּן לִי וְאָנֹכִי הוֹלֵךְ עֲרִירִי, דְּהָא לָא תִּתֶּן לִי דְּלָא זָכִינָא בְּהּ. מִכָּאן דְּבַר נָשׁ דְּלָא זָכֵי בִּבְנִין בְּהַאי עָלְמָא לָא זָכֵי בְּהַהוּא עָלְמָא לַאֲעָלָא גּוֹ פַּרְגּוֹדָא. וְאַבְרָהָם הֲוָה חָמֵי בְּאִצְטַגְנִינוּת דְּיֵלֵיהּ דְּלָא יוֹלִיד. מַה כְּתִיב וַיּוֹצֵא אוֹתוֹ [דף צ ע"ב] הַחוּצָה וגו'. (אֲמַר לֵהּ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא צֵא מֵאִצְטַגְנִינוּת דְּיִלָּךְ אַבְרָם אֵינוֹ מוֹלִיד אַבְרָהָם מוֹלִיד). אֲמַר לֵהּ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לָא תִּסְתַּכַּל בְּהַאי אֶלָּא בִּרְזָא דְּשְׁמִי יְהֵא לָךְ בַּר. הַדָּא הוּא דִכְתִיב כֹּה יִהְיֶה זַרְעֶךָ. רָזָא דְּשְׁמָא קַדִּישָׁא דְּמִתַּמָּן אִתְקַשַּׁר לֵיהּ בְּדָא (בְּרָא) וְלָא מִסְטְרָא אָחֳרָא. כֹּה דְּהוּא תַּרְעָא לְצִלּוֹתָא, בָּהּ יִשְׁכַּח בְּרָכָה, בָּהּ יִשְׁכַּח בַּר נָשׁ שְׁאֵלְתֵּיהּ. כֹּה הַהוּא סִטְרָא דְּאַתְיָא מִסִּטְרָא דִּגְבוּרָה, דְּהָא מִסִּטְרָא דִּגְבוּרָה קָא אָתָא יִצְחָק. וְהַהוּא סִטְרָא דִּגְבוּרָה כֹּה אִקְרֵי דְּמִתַּמָּן אַתְיִין

אִיבִּין וּפִירֵי לְעָלְמָא, וְלָא מִסְטָרָא דִּלְתַתָּא דִּכְכָבַיָּא וּמַזָּלוֹת. כְּדֵין וְהֶאֱמִין בַּיי׳. אִתְדַּבַּק לְעֵילָּא וְלָא אִתְדַּבַּק לְתַתָּא. וְהֶאֱמִין בַּיי׳ וְלָא בְּכְכָבַיָּא וּמַזָּלֵי. וְהֶאֱמִין בַּיי׳, דְּאַבְטַח לֵיהּ דְּיִסְגֵּי אַגְרֵיהּ לְעָלְמָא דְּאָתֵי. וְהֶאֱמִין בַּיי׳, בְּהַהוּא דַּרְגָּא דְּאִתְיְהִיב לֵיהּ דְּמִתַּמָּן יֵיתֵי לֵיהּ זַרְעָא לְאוֹלָדָא בְּעָלְמָא. וַיַּחְשְׁבֶהָ לוֹ צְדָקָה. וַיַּחְשְׁבֶהָ לוֹ דְּאַף עַל גַּב דְּאִיהִי דִּינָא [חַשְׁבֶהָ] כְּאִילּוּ הִיא רַחֲמֵי הַאי כֹּה. דָּבָר אַחֵר וַיַּחְשְׁבֶהָ לוֹ צְדָקָה, דְּקָשִׁיר קִשְׁרָא עִלָּאָה בְּתַתָּאָה לְחַבְּרָא לוֹן כַּחֲדָא. תָּא חֲזֵי הָא אִתְעֲרוּ אַבְרָהָם מוֹלִיד אַבְרָם אֵינוֹ מוֹלִיד, וְכִי תֵּימָא דְּהָא אוֹלִיד יִשְׁמָעֵאל בְּעוֹד דְּאִיהוּ אַבְרָם. אֶלָּא הַהוּא בְּרָא דְּאַבְטַח לֵיהּ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לָא אוֹלִיד בְּעוֹד דְּאִיהוּ אַבְרָם, דְּהָא בְּעוֹד דְּאִיהוּ אַבְרָם אוֹלִיד לְתַתָּא, כֵּיוָן דְּאִתְקְרֵי אַבְרָהָם וְעָאל בַּבְּרִית כְּדֵין אוֹלִיד לְעֵילָּא, וּבְגִין כָּךְ אַבְרָם אֵינוֹ מוֹלִיד בִּקְשׁוֹרָא עִלָּאָה, אַבְרָהָם מוֹלִיד כְּמָה דַּאֲמָרַן, וְאִתְקַשַּׁר לְעֵילָּא בְּיִצְחָק׃

וַיְהִי אַבְרָם בֶּן תִּשְׁעִים שָׁנָה וְתֵשַׁע שָׁנִים וגו׳. רַבִּי אַבָּא פָּתַח (שמואל ב כב) כִּי מִי אֵל מִבַּלְעֲדֵי יי׳ וּמִי צוּר וגו׳. דָּוִד מַלְכָּא אֲמַר הַאי קְרָא כִּי מִי אֵל מִבַּלְעֲדֵי יי׳. מָאן הוּא שַׁלִּיטָא אוֹ מְמַנָּא דְּיָכוֹל לְמֶעְבַּד מִדֵּי מִבַּלְעֲדֵי יי׳, אֶלָּא מַה דְּאִתְפַּקַּד מֵעִם קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, בְּגִין דְּכֻלְּהוֹ לָא בִּרְשׁוּתַיְיהוּ קָיְימֵי וְלָא יָכְלֵי לְמֶעְבַּד מִדֵּי. וּמִי צוּר, וּמָאן אִיהוּ תַּקִּיף דְּיָכוֹל לְמֶעְבַּד תּוּקְפָּא וּגְבוּרָה מִגַּרְמֵיהּ מִבַּלְעֲדֵי אֱלֹהֵינוּ. אֶלָּא כֻּלְּהוֹ בִּידָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְלָא יָכִיל לְמֶעְבַּד מִדֵּי בַּר בִּרְשׁוּתֵיהּ. דָּבָר אַחֵר כִּי מִי

אל מבלעדי יי׳. דקודשא בריך הוא כלא ברשותיה ולא כמאן דאתחזי בחיזו דכוכביא ומזלי, דכלהו אחזיין מלה, וקודשא בריך הוא אחלף ליה לגוונא אחרא. ומי צור זולתי אלהינו. הא אוקמוה דלית צייר כמה דקודשא בריך הוא דאיהו צייר שלים עבד וצייר דיוקנא גו דיוקנא ואשלים לההוא דיוקנא בכל תקוניה, ואעייל בה נפש עלאה דדמי לתקונא עלאה, בגין כך לית צייר כקודשא בריך הוא. תא חזי מההוא זרעא דבר נש כד אתער תיאובתיה לגבי נוקביה ונוקביה אתערת לגבה כדין מתחברן תרוויהו כחדא ונפק מניהו בר חד דכליל מתרין דיוקנין כחד. בגין דקודשא בריך הוא צייר ליה בציורא דאתכליל מתרוויהו. ועל דא בעי בר נש לקדשא גרמיה בההוא זמנא בגין דישתכח ההוא דיוקנא בציורא שלים כדקא חזי. אמר רבי חייא תא חזי כמה אנון רברבין עובדוי דקודשא בריך הוא, דהא אומנותא וציורא דבר נש איהו כגונא דעלמא, ובכל יומא ויומא קודשא בריך הוא ברי עלמין מזווג זווגין כל חד וחד כדקא חזי ליה, והוא צייר דיוקניהון עד לא ייתון לעלמא. תא חזי דאמר רבי שמעון, כתיב זה ספר תולדות אדם. וכי ספר הוה ליה. אלא אוקמוה דקודשא בריך הוא אחמי ליה לאדם הראשון דור דור ודורשיו וכו׳. היאך אחמי ליה, אי תימא דחמא ברוח קודשא דאנון זמינין למיתי לעלמא. כמאן דחמא בחכמתא מה דייתי לעלמא. לאו הכי, אלא חמא בעינא כלהו. וההוא דיוקנא דזמינין למיקם בה בעלמא כלהו חמא בעינא, מאי טעמא בגין דמיומא דאתבר עלמא כלהו נפשאן דזמינין למיקם בבני נשא

כְּלְהוֹ קָיְימִין קַמֵּי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּהַהוּא דְּיוֹקְנָא מַמָּשׁ דְּזַמִּינִין לְמֵיקַם (בה) [דף צא ע"א] בְּעָלְמָא. כְּגַוְונָא דָּא כָּל אִנּוּן צַדִּיקַיָּיא בָּתַר דְּנָפְקִין מֵהַאי עָלְמָא כְּלְהוֹ נַפְשָׁאן סָלְקָן, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אַזְמִין לוֹן דְּיוֹקְנָא אָחֳרָא לְאִתְלַבְּשָׁא בֵּהּ כְּגַוְונָא דַּהֲווֹ בְּהַאי עָלְמָא, בְּגִין כָּךְ כְּלְהוֹ קָיְימִין קַמֵּיהּ וְחָמָא לוֹן אָדָם הָרִאשׁוֹן בְּעֵינָא. וְאִי תֵּימָא בָּתַר דְּחָמָא לוֹן לָא קָיְימֵי בְּקִיּוּמַיְיהוּ. תָּא חֲזֵי כָּל מִלּוֹי דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּקִיּוּמָא אִנּוּן וְקָיְימוּ קַמֵּיהּ עַד דְּנָחֲתוּ לְעָלְמָא. כְּגַוְונָא דָּא כְּתִיב (דברים כט) כִּי אֶת אֲשֶׁר יֶשְׁנוֹ פֹּה וגו׳ הָא אוֹקְמוּהָ דְּכָלְהוֹ בְּנֵי נָשָׁא דְּזַמִּינִין לְמֶהֱוֵי בְּעָלְמָא כְּלְהוֹ אִשְׁתְּכָחוּ תַּמָּן. הָכָא אִית לְאִסְתַּכְּלָא דְּהָא כְּתִיב אֵת אֲשֶׁר אֵינֶנּוּ פֹּה וגו׳ וּמַשְׁמַע הַנָּהוּ (כְּלְהוֹ) דְּיִפְקוּן מֵאִנּוּן דְּקָיְימוּ תַּמָּן, בְּגִין דִּכְתִיב עִמָּנוּ הַיּוֹם וְלָא כְּתִיב עִמָּנוּ עוֹמֵד הַיּוֹם. אֶלָּא וַדַּאי (הָכָא) כְּלְהוֹ קָיְימוּ תַּמָּן אֶלָּא דְּלָא אִתְחֲזוּ לְעֵינָא, בְּגִין כָּךְ כְּתִיב עִמָּנוּ הַיּוֹם אַף עַל גַּב דְּלָא אִתְחֲזוֹן. וְאִי תֵּימָא מַאי טַעְמָא לָא אִתְחֲזוֹן הָכָא כְּמָה דְּאִתְחֲזוֹן לְאָדָם הָרִאשׁוֹן דְּחָמָא לוֹן עֵינָא בְּעֵינָא, וְהָא הָכָא אִתְחֲזֵי יַתִּיר. אֶלָּא הָכָא כַּד אִתְיְיהִיבַת אוֹרַיְיתָא לְיִשְׂרָאֵל חֵיזוּ אָחֳרָא וְדַרְגִּין עִלָּאִין הַווֹ חֲמָאן וּמִסְתַּכְּלָאן עֵינָא בְּעֵינָא וַהֲווֹ תְּאִבִין לְאִסְתַּכְּלָא וּלְמֶחֱמֵי בִּיקָרָא דְּמָרֵיהוֹן, וּבְגִין כָּךְ חָמוּ יְקָרָא עִלָּאָה דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בִּלְחוֹדוֹי וְלָא מֵאָחֳרָא. וְעַל דָּא כְּלְהוֹ בְּנֵי נָשָׁא דְּזַמִּינִין לְקָיְימָא בְּעָלְמָא כְּלְהוֹ קָיְימֵי קַמֵּי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּאִנּוּן דְּיוֹקְנִין מַמָּשׁ דְּזַמִּינִין לְקָיְימָא בֵּהּ הַדָּא הוּא דִּכְתִיב (תהלים קלט) גָּלְמִי רָאוּ עֵינֶיךָ וְעַל סִפְרְךָ וגו׳. גָּלְמִי רָאוּ עֵינֶיךָ. מַאי טַעְמָא בְּגִין דְּדְיוֹקְנָא אָחֳרָא עִלָּאָה הֲוֵי כְּהַאי וּבְגִין

כָּךְ כְּתִיב (שם יח) וּמִי צוּר זוּלָתִי אֱלֹהֵינוּ. מָאן צַיָּיר טַב דְּצַיָּיר (דְּכָלִיל) כֹּלָּא (דָּא בְּדָא) כְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. דְּבַר אַחֵר כִּי מִי אֱלוֹהַּ, דָּא רָזָא דְּמִלָּה דְּהָא אֵל כְּלָלָא הוּא דְּאִתְכְּלִיל מִכָּלְהוֹ דַּרְגִּין, וְאִי תֵּימָא דְּהָא אֵל אִיהוּ דַּרְגָּא אָחֳרָא בְּגִין דִּכְתִיב (שם ז) אֵל זוֹעֵם בְּכָל יוֹם. תָּא חֲזֵי דְּהָא לֵית אֵל מִבַּלְעֲדֵי יי׳ דְּלָאו אִיהוּ בִּלְחוֹדוֹי וְלָא אִתְפְּרַשׁ לְעָלְמִין. וְעַל דָּא כְּתִיב (ש״ב כב) כִּי מִי אֵל מִבַּלְעֲדֵי יי׳ וגו׳, וּמִי צוּר וגו׳ דְּהָא צוּר לָאו אִיהוּ בִּלְחוֹדוֹי אֶלָּא כֹּלָּא חַד כְּדִכְתִיב (דברים ד) וְיָדַעְתָּ הַיּוֹם וַהֲשֵׁבוֹתָ אֶל לְבָבֶךָ כִּי יי׳ הוּא הָאֱלֹהִים וגו׳. תָּא חֲזֵי עַד לָא אִתְגְּזַר אַבְרָהָם הֲוָה מְמַלֵּיל עִמֵּיהּ מִגּוֹ מַחֲזֵה בִּלְחוֹדוֹי כְּמָה דְּאִתְּמַר דִּכְתִיב הָיָה דְּבַר יי׳ אֶל אַבְרָם בַּמַּחֲזֶה וגו׳. בַּמַּחֲזֶה. בְּהַהוּא חֵיזוּ דַּרְגָּא דְּכָל דְּיוֹקְנִין אִתְחֲזָיִין בֵּהּ, כְּמָה דְּאִתְּמַר. וְהַאי מַחֲזֶה אִיהוּ רָזָא דִּבְרִית. וְאִי תֵּימָא דִּבְגִין כָּךְ אִקְרֵי מַחֲזֶה בְּגִין דְּאִיהוּ דַּרְגָּא חֵיזוּ דְּכָל דְּיוֹקְנִין אִתְחֲזָיִין בֵּהּ וּכְדֵין אִקְרֵי מַחֲזֶה, הָא אֲמַרְתְּ בְּקַדְמִיתָא דְּעַד לָא אִתְגְּזַר אַבְרָהָם לָא הֲוָה מְמַלֵּיל עִמֵּיהּ בַּר הַאי דַּרְגָּא דִּלָּא שָׁרָאן עֲלוֹי דַּרְגִּין אָחֳרָנִין, וְהַשְׁתָּא אֲמַרְתְּ בַּמַּחֲזֶה חֵיזוּ דְּכָל דַּרְגִּין עִלָּאִין (איהו). וְהָא עַד לָא אִתְגְּזַר כְּתִיב הָיָה דְּבַר יי׳ אֶל אַבְרָם בַּמַּחֲזֶה. אֶלָּא הַאי דַּרְגָּא חֵיזוּ דְּכָל דַּרְגִּין עִלָּאִין אִיהוּ וּבְחֵיזוּ דְּדַרְגִּין עִלָּאִין אִתְתַּקַּן. וְאַף עַל גַּב דְּבְהַהוּא זִמְנָא דְּאַבְרָהָם לָא הֲוָה גְּזִיר הַאי דַּרְגָּא בְּחֵיזוּ דְּדַרְגִּין עִלָּאִין אִיהוּ וּבְכָל אִנּוּן גְּוָונִין אִיהוּ קָאֵים. וְחֵיזוּ דְּאִנּוּן (קא א וצו ב) גְּוָונִין קָיְימִי תְּחוֹתֵיהּ חַד מִמִּינָא גַּוָּון חִוָּור. חַד מִשְּׂמָאלָא גַּוָּון סוּמָק. חַד דְּכָלִיל מִכָּל גְּוָונִין, וְאִיהוּ חֵיזוּ דְּכָל גְּוָונִין עִלָּאִין דְּקָיְימִי עֲלֵיהּ.

וְעַל דָּא בְּהַאי חֵיזוּ קָאֵים עֲלֵיהּ דְּאַבְרָהָם וּמַלִּיל עִמֵּיהּ וְאַף עַל גַּב דְּלָא אִתְגְּזַר מַה כְּתִיב וַיֵּרָא יי׳ אֶל אַבְרָם. תָּא חֲזֵי מַחֲזֵה שַׁדַּי (אֲמַר) כְּתִיב בִּבְלְעָם. וּבְאַבְרָהָם כְּתִיב מַחֲזֵה סְתָם, מַה בֵּין הַאי לְהַאי. אֶלָּא מַחֲזֵה שַׁדַּי אִלֵּין דְּלְתַתָּא (דִּנְפְקוּ) מִנֵּיהּ וְאִנּוּן חֵיזוּ דִּילֵיהּ. מַחֲזֵה סְתָם מַחֲזֵה דָּא הוּא ה׳ (דְּכָל חֵיזוּ) דְּכָל דְּיוֹקְנִין עִלָּאִין אִתְחַזְיָין בֵּהּ, וּבְגִין כָּךְ כְּתִיב בְּאַבְרָהָם מַחֲזֵה סְתָם וּבִבְלְעָם מַחֲזֵה שַׁדַּי. וְעַל דָּא עַד לָא אִתְגְּזַר אַבְרָהָם הֲוָה לֵיהּ הַאי דַּרְגָּא כְּדְאָמְרָן. כְּיוָן דְּאִתְגְּזַר מִיָּד וַיֵּרָא יי׳ אֶל אַבְרָם וגו׳ אִתְחַזּוֹן כָּלְהוֹ (שְׁאָר) [דף צא ע"ב] דַּרְגִּין [עִלָּאִין] עַל הַאי דַּרְגָּא, וְהַאי דַּרְגָּא מַלִּיל עִמֵּיהּ כְּדְקָא חָזֵי בִּשְׁלִימוּ. וְאַבְרָהָם אִתְקַטַּר מִדַּרְגָּא לְדַרְגָּא וְעָאל בִּבְרִית קַיֵּימָא קַדִּישָׁא כְּדְקָא חָזֵי בִּשְׁלִימוּ (מה שחסר כאן עי׳ בסוף הספר סי׳ מ״ח) תָּא חֲזֵי כְּיוָן דְּאִתְגְּזַר אַבְרָהָם, נְפַק מֵעָרְלָה וְעָאל בְּקַיֵּימָא קַדִּישָׁא וְאִתְעַטַּר בְּעִטְרָא קַדִּישָׁא וְעָאל בְּקִיּוּמָא דְּעָלְמָא קָאֵים עֲלֵיהּ, וּכְדֵין אִתְקַיַּים עָלְמָא בְּגִינֵיהּ. בְּגִין דִּכְתִיב (ירמיה לג) אִם לֹא בְּרִיתִי יוֹמָם וָלַיְלָה חִקּוֹת שָׁמַיִם וָאָרֶץ לֹא שָׂמְתִּי. וּכְתִיב (בראשית ב) אֵלֶּה תּוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ בְּהִבָּרְאָם. בְּה״א בָּרְאָם, בְּאַבְרָהָם. וְכֹלָּא בְּרָזָא חָדָא קָאֵים. וּבְשַׁעֲתָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אַחֲמֵי לֵיהּ לְאָדָם כָּל אִנּוּן דָּרִין דְּעָלְמָא, וְחָמָא לוֹן כָּל חַד וְחַד כָּל דָּרָא וְדָרָא כָּלְהוֹ קָיְמֵי בְּגִנְתָּא דְּעֵדֶן בְּהַהוּא דְּיוֹקְנָא דְּזַמִּינִין לְקַיֵּימָא בְּהַאי עָלְמָא. וְתָא חֲזֵי הָא אִתְּמַר כְּיוָן דְּחָמָא לֵיהּ לְדָוִד דְּלָאו בֵּהּ חַיִּים כְּלָל, תָּוֹהּ, וְאִיהוּ יְהִיב לֵיהּ מִדִּילֵיהּ ע׳ שְׁנִין, בְּגִין כָּךְ הַוּוֹ לֵיהּ לְאָדָם תְּשַׁע מֵאוֹת וּתְלָתִין שְׁנִין. וְאִנּוּן שַׁבְעִין אִסְתַּלָּקוּ לֵיהּ לְדָוִד.

וּמִלָּה דָּא רָזָא דְּחָכְמְתָא אִיהוּ, דְּדָוִד לֵית לֵיהּ (יומין) בַּר שַׁבְעִין שְׁנִין מֵאָדָם קַדְמָאָה, וְכֹלָּא רָזָא דְּחָכְמְתָא אִיהוּ. וְכָל מַה דִּלְתַתָּא כֹּלָּא אִיהוּ בְּרָזָא דִּלְעֵילָּא. וְתָא חֲזֵי בְּכָל אִנּוּן דְּיוֹקְנִין דְּנִשְׁמָתִין דְּעָלְמָא כֻּלְּהוֹ זְווּגִין זְווּגִין קַמֵּיהּ. לְבָתַר כַּד אַתְיָין לְהַאי עָלְמָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מְזַוֵּוג זְווּגִין. אֲמַר רַבִּי (יהודה) יִצְחָק קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא (מזווג זווגין ואמר) אֲמַר בַּת פְּלוֹנִי לְפְלוֹנִי. אָמַר רַבִּי יוֹסֵי מַאי קָא מַיְירֵי וְהָא כְתִיב (קהלת א) אֵין כָּל חָדָשׁ תַּחַת הַשֶּׁמֶשׁ. אֲמַר רַבִּי יְהוּדָה תַּחַת הַשֶּׁמֶשׁ כְּתִיב שְׁאנִי לְעֵילָּא. אֲמַר רַבִּי יוֹסֵי מַאי כְּרוֹזָא הָכָא. וְהָא אָמַר רַבִּי חִזְקִיָּה אֲמַר רַבִּי חִיָּיא בְּהַהִיא שַׁעֲתָא מַמָּשׁ דְּנָפִיק בַּר נָשׁ לְעָלְמָא בַּת זוּגוֹ אִזְדַּמְּנַת לוֹ. אֲמַר רַבִּי אַבָּא זַכָּאִין אִנּוּן צַדִּיקַיָּיא דְּנִשְׁמַתְהוֹן מִתְעַטְּרִין קַמֵּי מַלְכָּא קַדִּישָׁא עַד לָא יֵיתוֹן לְעָלְמָא, דְּהָכֵי תָּנִינָן בְּהַהִיא שַׁעֲתָא דְּאַפִּיק קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא נִשְׁמָתִין לְעָלְמָא, כָּל אִנּוּן רוּחִין וְנִשְׁמָתִין כֻּלְּהוֹ כְּלִילָן דְּכַר וְנוּקְבָא דְּמִתְחַבְּרָן כַּחֲדָא. וְאִתְמַסְּרָן בִּידָא דְּהַהוּא מְמַנָּא שְׁלִיחָא דְּאִתְפַּקַּד עַל עִדּוּאֵיהוֹן דִּבְנֵי נָשָׁא. וְלַיְלָה שְׁמֵיהּ, וּבְשַׁעֲתָא דְּנָחֲתִין וְאִתְמַסְּרָן בִּידוֹי מִתְפָּרְשִׁין, וּלְזִמְנִין דָּא אַקְדִּים מִן דָּא וְאָחִית לְהוֹ בִּבְנֵי נָשָׁא. וְכַד (מחא) מָטָא עִידָּן דְּזווּגָא דִּלְהוֹן. קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דְּיָדַע אִנּוּן רוּחִין וְנִשְׁמָתִין מְחַבַּר לוֹן כְּדְבְקַדְמֵיתָא וּמַכְרְזָא עֲלַייהוּ. וְכַד אִתְחַבְּרָן אִתְעֲבִידוּ חַד גּוּפָא חַד נִשְׁמָתָא יְמִינָא וּשְׂמָאלָא כְּדְקָא חָזֵי, וּבְגִין כָּךְ אֵין כָּל חָדָשׁ תַּחַת הַשֶּׁמֶשׁ. וְאִי תֵּימָא הָא תָּנִינָן לֵית זְווּגָא אֶלָּא לְפוּם עוֹבָדוֹי וְאָרְחוֹי דְּבַר נָשׁ. הָכֵי הוּא וַדַּאי. דְּאִי זָכֵי וְעוֹבָדוֹי אִתְכַּשָּׁרָן, זָכֵי לְהַהוּא דִּילֵיהּ לְאִתְחַבְּרָא בֵּהּ כְּמָה דְּנָפִיק.

אֲמַר רַבִּי חִיָּיא מָאן דְּאִתְכַּשְׁרָן עוֹבָדוֹי בְּאָן אֲתַר יִתְבַּע
הַהוּא זִווּגָא דִּילֵיהּ. אֲמַר לָהּ הָא תְּנִינָן לְעוֹלָם יִמְכֹּר אָדָם
כּוֹ' וְיִשָּׂא בַּת תַּלְמִיד חָכָם (ד"א ל"ג תָּא חֲזֵי). דְּתַלְמִיד חָכָם
פִּקְדוֹנָא דְּמָארֵיהּ אִתְפַּקְדָן בִּידֵיהּ. תָּאנָא בְּרָזָא דְּמַתְנִיתָא
כָּל אִנּוּן דְּאָתוּ בְּגִלְגּוּלָא דְּנִשְׁמָתִין יָכְלִין לְאַקְדָּמָא בְּרַחֲמֵי
זִווּגָא דִּלְהוֹן. וְעַל הַאי אִתְעָרוּ חַבְרַיָּיא. (אֵין נוֹשְׂאִין נָשִׁים
בְּמוֹעֵד אֲבָל מְקַדְּשִׁין שֶׁמָּא יְקַדְּמֻנּוּ אַחֵר בְּרַחֲמִים. וְשַׁפִּיר
קָאָמְרוּ אַחֵר דַּייָקָא, וְעַל כֵּן קָשִׁין זִווּגִין קַמֵּיהּ דְּקוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא. וְעַל כְּלָא (פָּנִים) וַדַּאי כִּי יְשָׁרִים דַּרְכֵי יי'
כְּתִיב. רַבִּי יְהוּדָה שְׁלַח לֵיהּ לְרַבִּי אֶלְעָזָר אֲמַר הָא רָזָא
דְּמִלָּה יְדַעְנָא, אִנּוּן דְּאָתוּ בְּגִלְגּוּלָא דְּנִשְׁמָתִין מֵאָן אֲתַר
לְהוֹ זִווּגָא. שְׁלַח לֵיהּ כְּתִיב (שופטים כא) מַה נַּעֲשֶׂה לָהֶם
לַנּוֹתָרִים לְנָשִׁים וגו'. וּכְתִיב לְכוּ וַחֲטַפְתֶּם לָכֶם וגו'.
פַּרְשָׁתָא דִּבְנֵי בִנְיָמִין אוֹכַח וְעַל הַאי תְּנִינָן שֶׁמָּא יְקַדְּמֻנּוּ
אַחֵר בְּרַחֲמִים. כִּי אוֹתוֹ אַחֵר אֵין לוֹ בַּת זוּגוֹ, אֲבָל תִּשְׁכַּח
דָּא כְּגוֹן בַּר נָשׁ דְּנָסִיב בַּת זוּגֵיהּ וְלָא הֲוָה לֵיהּ מִנָּהּ בְּנִין
וָמֵת, וַייתֵי אֲחוּהִי וְיַיבֵּם אִתְּתֵיהּ וְיִתְיְלִיד לֵיהּ [דף צב ע"א]
מִנָּהּ בַּר. הַאי בַּר הוּא מִיתָא דְּאַהֲדְּרַת נִשְׁמְתֵיהּ לְעָלְמָא
דָּא הוּא אַחֵר דְּאֵין לוֹ בַּת זוּג אֶלָּא אִמֵּיהּ, וְדָא הוּא
שֶׁמָּא יְקַדְּמֻנּוּ אַחֵר בְּרַחֲמִים דְּיָכִיל לְאַקְדָּמָא בְּרַחֲמֵי לָא
יָכִיל אֶלָּא אִם (הוא) בַּעֲלָהּ חַייָבָא אִיהוּ וְאִיהוּ זַכָּאָה) אֲמַר
רַבִּי יְהוּדָה (הַשְׁתָּא) הַאי הוּא וַדַּאי דְּקָשִׁין זִווּגִין קַמֵּי
קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. זַכָּאָה חוּלָקֵיהוֹן דְּיִשְׂרָאֵל דְּאוֹרַיְתָא
אוֹלִיף לְהוֹ אָרְחוֹי דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְכָל טְמִירִין וּגְנִיזָא
דְּגְנִיזִין קַמֵּיהּ. וַדַּאי כְּתִיב (תהלים יט) תּוֹרַת יי' תְּמִימָה וגו'.
זַכָּאָה חוּלָקֵיהּ מָאן דְּיִשְׁתַּדֵּל בְּאוֹרַיְתָא וְלָא יִתְפָּרֵשׁ מִינָּהּ,

דְּכָל מָאן דְּיִתְפְּרַשׁ מֵאוֹרַיְתָא אֲפִלּוּ שַׁעֲתָא חָדָא כְּמָה דְּאִתְפְּרַשׁ מֵחַיֵּי דְּעָלְמָא דְּכְתִיב (דברים ל) כִּי הִיא חַיֶּיךָ וְאֹרֶךְ יָמֶיךָ. וּכְתִיב (משלי ג) אֹרֶךְ יָמִים וּשְׁנוֹת חַיִּים וְשָׁלוֹם יוֹסִיפוּ לָךְ:

וַיְחִי אַבְרָם בֶּן תִּשְׁעִים שָׁנָה וגו'. רַבִּי יוֹסֵי פָּתַח (ישעיה ס) וְעַמֵּךְ כֻּלָּם צַדִּיקִים לְעוֹלָם יִירְשׁוּ אָרֶץ וגו'. זַכָּאִין אִנּוּן יִשְׂרָאֵל מִכָּל שְׁאָר עַמִּין, דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא קָרָא לוֹן צַדִּיקִים. דְּתַנְיָא מֵאָה וְעֶשְׂרִים (ד"א ל"ג וְחָמֵשׁ) וּתְמַנְיָא אַלְפֵּי מָארֵי דְּגַדְפִּין דְּאָזְלִין וְטָאסִין כָּל עָלְמָא וְשָׁמְעִין קָלָא וְאַחֲדִין לֵיהּ לְהַהוּא קָלָא. כְּמָה דְּתָנִינָן לֵית לָךְ מִלָּה בְּעָלְמָא דְּלֵית לָהּ קָלָא, וְאָזְלָא וְטָאסָא בָּרְקִיעָא, וְאַחֲדִין לָהּ מָארֵי דְּגַדְפִּין וְסָלְקִין הַהוּא קָלָא (ד"א לְמָארֵיהוֹן דְּאָמְרִין נ"א דְּמִדִּין) וְדַיְינִין לָהּ הֵן לְטַב הֵן לְבִישׁ דִּכְתִיב (קהלת י) כִּי עוֹף הַשָּׁמַיִם יוֹלִיךְ אֶת הַקּוֹל וגו'. אֵימָתַי דַּיְינִין לְהַהוּא קָלָא. רַבִּי חִיָּיא אָמַר בְּשַׁעֲתָא דְּבַר נָשׁ שָׁכִיב וְנָאֵים, וְנִשְׁמְתֵיהּ נָפְקַת מִנֵּיהּ, וְהִיא אַסְהִידַת בֵּיהּ בְּבַר נָשׁ, וּכְדֵין דַּיְינִין לְהַהוּא קָלָא הַדָּא הוּא דִּכְתִיב (מיכה ז) מְשֹׁכֶבֶת חֵיקֶךָ שְׁמֹר פְּתָחֵי פִיךָ. מַאי טַעְמָא, מִשּׁוּם דְּהִיא אַסְהִידַת בְּבַר נָשׁ. רַבִּי יְהוּדָה אָמַר כָּל מַה דְּבַר נָשׁ עָבִיד בְּכָל יוֹמָא נִשְׁמְתֵיהּ אַסְהִידַת בֵּיהּ בְּבַר נָשׁ בְּלֵילְיָא. תָּאנָא אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר בְּתְחִלַּת שַׁעֲתָא קַמַּייְתָא בְּלֵילְיָא כַּד נָשַׁף יְמָמָא וְעָאל שִׁמְשָׁא מָארֵי דְּמַפְתְּחָן דְּמִמַּנָּן עַל שִׁמְשָׁא עָאל בְּתֵרֵיסַר תַּרְעִין דְּפִתְיְחִין בְּיָמָמָא, בָּתַר דְּעָל בְּכֻלְּהוּ, כָּל אִנּוּן תַּרְעִין סְתִימִין (נ"א פְּתִיחִין), כָּרוֹזָא קָאֵים וְשָׁרֵי לְאַכְרָזָא, קָאֵים מָאן דְּקָאֵים וְאָחִיד לְאִנּוּן מַפְתְּחָן, בָּתַר

דְּסַיֵּים כָּרוֹזָא, כָּל אִנּוּן נְטוּרֵי עָלְמָא מִתְכַּנְּשִׁין וְסָלְקִין, לֵית מָאן דְּפָתַח (פומא) פִּטְרָא כְּלָא מִשְׁתַּכְּכִין. כְּדֵין דִּינִין דִּלְתַתָּא מִתְעָרִין וְאָזְלִין וְשָׁאטִין בְּעָלְמָא, וְסִיהֲרָא שָׁאֲרֵי לְאַנְהָרָא, וּמָארֵי דִּיבָבָא תָּקְעִין וּמְיַלְּלִין. תָּקְעִין תְּנָיְינוּת כְּדֵין מִתְעָרֵי שִׁירָתָא וּמְזַמְּרִין קַמֵּי מָאריהוֹן, כַּמָּה מָארֵי תְּרֵיסִין קָיְימוּ בְּקִיּוּמַיְיהוּ וְאִתְעָרִין דִּינִין בְּעָלְמָא, כְּדֵין בְּנֵי נָשָׁא נָיְימִין וְנִשְׁמָתָא נָפְקַת וְאַסְהִידַת סַהֲדוּתָא וְאִתְחַיְיבַת בְּדִינָא, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עָבֵד חֶסֶד בְּבַר נָשׁ וְנִשְׁמָתָא תָּבַת לְאַתְרָהּ. בְּפַלְגוּת לֵילְיָא כַּד צַפְרִין מִתְעָרִין, סִטְרָא דְּצָפוֹן אִתְעַר בְּרוּחָא, קָם בְּקִיּוּמֵיהּ שַׁרְבִיטָא דִּבְסִטַר דָּרוֹם וּבָטַשׁ בְּהַהוּא רוּחָא וְשָׁכִיךְ וְאִתְבַּסַּם, כְּדֵין אִתְעַר קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּנִימוּסוֹי לְאִשְׁתַּעְשָׁעָא עִם צַדִּיקַיָּא בְּגִנְתָּא דְּעֵדֶן. בְּהַהוּא שַׁעֲתָא זַכָּאָה חוּלָקֵיהּ דְּבַר נָשׁ דְּקָאִים לְאִשְׁתַּעֲשָׁעָא בְּאוֹרַיְיתָא, דְּהָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְכָל צַדִּיקַיָּא דִּבְגִנְתָּא דְּעֵדֶן כֻּלְּהוֹ צָיְיתִין לְקָלֵיהּ הַדָּא הוּא דִּכְתִיב (שיר ח) הַיּוֹשֶׁבֶת בַּגַּנִּים חֲבֵרִים מַקְשִׁיבִים לְקוֹלֵךְ הַשְׁמִיעֵנִי. וְלֹא עוֹד אֶלָּא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מָשִׁיךְ עֲלֵיהּ חַס חוּטָא דְּחֶסֶ"ד לְמֶהֱוֵי (ד"א ל"ג תְּדִיר) נְטִיר בְּעָלְמָא, דְּהָא עָלְאִין וְתַתָּאִין נָטְרִין לֵיהּ הַדָּא הוּא דִּכְתִיב (תהלים מב) יוֹמָם יְצַוֶּה יְיָ חַסְדּוֹ וּבַלַּיְלָה שִׁירָה עִמִּי. אָמַר רַבִּי חִזְקִיָּה כָּל מָאן דְּאִשְׁתַּדַּל בְּהַאי שַׁעֲתָא בְּאוֹרַיְיתָא וַדַּאי אִית לֵיהּ חוּלָקָא תָּדִיר בְּעָלְמָא דְּאָתֵי. אָמַר רַבִּי יוֹסֵי מַאי טַעְמָא תָּדִיר. אָמַר לָהּ הָכִי אוּלִיפְנָא דְּכָל פַּלְגוּת לֵילְיָא כַּד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אִתְעַר בְּגִנְתָּא דְּעֵדֶן כָּל אִנּוּן נְטִיעָן דְּגִינְתָּא אִשְׁתַּקְיָין יַתִּיר מֵהַהוּא נַחֲלָא דְּאִקְרֵי [דף צב ע"ב] נַחַל קְדוּמִים נַחַל עַדָנִים דְּלָא פְּסְקוּ מֵימוֹי לְעָלְמִין, כְּבֵיכוֹל

הַהוּא דְּקָאֵים וְאִשְׁתַּדַּל בְּאוֹרַיְיתָא כְּאִילּוּ הַהוּא נַחֲלָא אִתְרַק עַל רֵישֵׁיהּ וְאַשְׁקֵי לֵיהּ בְּגוֹ אִנּוּן נְטִיעָן דִּבְגִנְתָּא דְּעֵדֶן. (אָמַר רַבִּי יוֹסֵי) וְלֹא עוֹד אֶלָּא הוֹאִיל וְכָלְהוֹ צַדִּיקַיָּיא דִּבְגוֹ גִּנְתָּא דְּעֵדֶן צַיְיתִין לֵיהּ, חוּלְקָא שַׁוְיִין לֵיהּ בְּהַהוּא שַׁקְיוּ דְּנַחֲלָא. אִשְׁתְּכַח דְּאִית לֵיהּ חוּלְקָא תְּדִיר בְּעָלְמָא דְּאָתֵי. רַבִּי אַבָּא הֲוָה אָתֵי מְטַבְּרְיָה לְבֵי טְרוֹנְיָא דַּחֲמוֹי, וְרַבִּי יַעֲקֹב בְּרֵיהּ הֲוָה עִמֵּיהּ, אַעְרְעוּ בְּכַפַּר טְרַשָׁא. כַּד בָּעוּ לְמִשְׁכַּב, אָמַר רַבִּי אַבָּא לְמָרֵיהּ דְּבֵיתָא אִית הָכָא תַּרְנְגוֹלָא. אָמַר לָהּ מָארָא דְּבֵיתָא, אֲמַאי. אָמַר לָהּ בְּגִין דְּקָאֵימְנָא בְּפַלְגוּת לֵילְיָא מַמָּשׁ. אָמַר לָהּ לָא אִצְטְרִיךְ, דְּהָא סִימָנָא לִי בְּבֵיתָא דְּהַדֵּין טַקְלָא דְּקַמֵּי עַרְסָאי מָלְיָא לֵיהּ מַיָּא וְנָטִיף טִיף טִיף, בְּפַלְגוּת לֵילְיָא מַמָּשׁ אִתְרָקוּ כֻּלְּהוֹ מַיָּא וְאִתְגַּלְגַּל הַאי קִיטְפָּא וְנָהֵים וְאִשְׁתְּמַע קָלָא בְּכָל בֵּיתָא, וּכְדֵין הוּא פַּלְגוּת לֵילְיָא מַמָּשׁ. וְחַד סָבָא הֲוָה לִי דַּהֲוָה קָם בְּכָל פַּלְגוּת לֵילְיָא וְאִשְׁתַּדַּל בְּאוֹרַיְיתָא וּבְגִינֵי כָךְ עֲבַד הַאי. אָמַר רַבִּי אַבָּא בְּרִיךְ רַחֲמָנָא דְּשַׁדַּרְנִי הָכָא. בְּפַלְגוּת לֵילְיָא נָהֵים הַהוּא גַּלְגַּלָּא דְּקִיטְפָּא, קָמוּ רַבִּי אַבָּא וְרַבִּי יַעֲקֹב, שְׁמָעוּ לְהַהוּא גַּבְרָא דַּהֲוָה יָתִיב בְּשִׁפּוּלֵי בֵּיתָא וּתְרִין בְּנוֹי עִמֵּיהּ וַהֲוָה אָמַר כְּתִיב (תהלים קיט) חֲצוֹת לַיְלָה אָקוּם לְהוֹדוֹת לָךְ עַל מִשְׁפְּטֵי צִדְקֶךָ, מַאי קָא חָמָא דָּוִד דְּאֵיהוּ אָמַר חֲצוֹת לַיְלָה וְלָא בַּחֲצוֹת לַיְלָה. אֶלָּא חֲצוֹת לַיְלָה וַדַּאי, לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אָמַר הָכֵי. וְכִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא הָכֵי אִקְרֵי. אֵין, דְּהָא חֲצוֹת לַיְלָה מַמָּשׁ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אִשְׁתְּכַח וְסִיעָתָא דִּילֵיהּ וּכְדֵין הִיא שַׁעֲתָא דְּעָיֵל בְּגִנְתָּא דְּעֵדֶן לְאִשְׁתַּעְשָׁעָא עִם צַדִּיקַיָּא. אָמַר רַבִּי אַבָּא לְרַבִּי יַעֲקֹב וַדַּאי נִשְׁתַּתֵּף בִּשְׁכִינְתָּא וְנִתְחַבַּר

כַּחֲדָא, קָרִיבוּ וְיָתִיבוּ עִמֵּיהּ, אֲמָרוּ לֵיהּ אִימָא מִלָּה דְּפוּמָךְ דְּשַׁפִּיר קָאֲמַרְתְּ. מְנָא לָךְ הַאי. אֲמַר לוֹן מִלָּה דָּא אוֹלִיפְנָא מִסָּבָאי. וְתוּ הֲוָה אֲמַר דְּתִתְחַלַּת שַׁעֲתֵי קָמֵיתָא דְּלֵילְיָא כָּל דִּינִין דִּלְתַתָּא מִתְעָרִין וְאָזְלִין וְשָׁאטִין בְּעָלְמָא. בְּפַלְגוּת לֵילְיָא מַמָּשׁ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אִתְעַר בְּגִנְתָּא דְּעֵדֶן וְדִינִין דִּלְתַתָּא לָא מִשְׁתַּכְּחָן. וְכָל נִימוּסִין דִּלְעֵילָּא בְּלֵילְיָא לָא אִשְׁתְּכָחוּ אֶלָּא בְּפַלְגוּת לֵילְיָא מַמָּשׁ. מְנָלָן מֵאַבְרָהָם דִּכְתִיב וַיֵּחָלֵק עֲלֵיהֶם לַיְלָה. בְּמִצְרַיִם (שמות יב) וַיְהִי בַּחֲצִי הַלַּיְלָה, וּבְאַתְרִין סַגִּיאִין בְּאוֹרַיְתָא הָכִי אִשְׁתְּכַח. וְדָוִד הֲוָה יָדַע. (ומה) וּמְנָא הֲוָה יָדַע. אֶלָּא הָכִי אֲמַר סָבָא. דְּמַלְכוּתָא דִּילֵיהּ בְּהַאי (לֵילְיָא) תַּלְיָא. וְעַל דָּא קָאִים בְּהַהִיא שַׁעֲתָא וַאֲמַר שִׁירְתָא, וּלְהָכִי קַרְיֵיהּ לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא חֲצוֹת לַיְלָה מַמָּשׁ, אָקוּם לְהוֹדוֹת לָךְ וְגוֹ' דְּהָא כָּל דִּינִין תַּלְיָין מֵהָכָא, וְדִינִין דְּמַלְכוּתָא מֵהָכָא מִשְׁתַּכְּחִין, וְהַהִיא שַׁעֲתָא אִתְקְטִיר בָּהּ דָּוִד וְקָם וַאֲמַר שִׁירְתָא. אָתָא רַבִּי אַבָּא וּנְשָׁקֵיהּ, אֲמַר לָהּ וַדַּאי הָכִי הוּא בְּרִיךְ רַחֲמָנָא דְּשַׁדַּרְנִי הָכָא. תָּא חֲזֵי לַיְלָה דִּינָא בְּכָל אֲתַר וְהָא אוֹקִימְנָא מִילֵי, וְהָכִי הוּא וַדַּאי, וְהָא אִתְעַר קַמֵּי דְּרַבִּי שִׁמְעוֹן. אֲמַר הַהוּא יְנוּקָא בְּרֵיהּ דְּהַהוּא גַּבְרָא אִי הָכִי אַמַּאי כְּתִיב חֲצוֹת לַיְלָה. אֲמַר לָהּ הָא אִתְּמַר בְּפַלְגוּת לֵילְיָא מַלְכוּתָא דְּשְׁמַיָּא אִתְעָרַת. אֲמַר [לֵיהּ] אֲנָא שְׁמַעְנָא מִלָּה. אֲמַר לָהּ רַבִּי אַבָּא, אִימָא בְּרִי טַב דְּהָא מִלָּה דְּפוּמָךְ קָלָא דִּבְוֹצִינָא לְהַוֵּי. אֲמַר אֲנָא שְׁמַעְנָא דְּהָא לַיְלָה דִּינָא דְּמַלְכוּתָא אִיהוּ וּבְכָל אֲתַר דִּינָא הוּא, וְהַאי דְּקָאֲמַר חֲצוֹת, בְּגִין דִּינָקָא בְּתְרֵי גַּוְונֵי (חצות) בְּדִינָא וְחֶסֶד, וְהַאי פַּלְגוּתָא קַדְמֵיתָא דִּינָא הוּא, דְּהָא פַּלְגוּתָא אָחֳרָא נְהִירוּ אַנְפָּהָא בְּסִטְרָא

לוח מוהרא"ש

לפי אופק יבנאל עיר ברסלב - עיר השמחה

פרשת ויגש

יום **ראשון**	**כח** / 29	**לימוד יומי:** **בבלי:** סנהדרין י"ב **ירושלמי:** שקלים י"ד **תוספתא:** תרומות ג **נ"ך:** שמואל א יא **משניות:** נזיר ח **זהר:** חלק א עמ' תכא-תכב	**ד' דחנוכה** עלות השחר (72 דק') ... 5:21 | סו"ז תפילה ..... 10:00 נץ החמה ..... 6:40 | חצות היום ..... 11:40 סו"ז קר"ש - מג"א ... 8:22 | שקיעה ..... 4:40 סו"ז קר"ש - גר"א .... 9:10 | צה"כ לשיטת ר"ת .. 5:53
יום **שני**	**כט** / 30	**לימוד יומי:** **בבלי:** סנהדרין י"ג **ירושלמי:** שקלים ט"ו **תוספתא:** תרומות ד **נ"ך:** שמואל א יב **משניות:** נזיר ט **זהר:** חלק א עמ' תכג-תכד	**ה' דחנוכה, ערב ראש חודש טבת** עלות השחר (72 דק') ... 5:22 | סו"ז תפילה ..... 10:00 נץ החמה ..... 6:40 | חצות היום ..... 11:41 סו"ז קר"ש - מג"א ... 8:22 | שקיעה ..... 4:41 סו"ז קר"ש - גר"א .... 9:10 | צה"כ לשיטת ר"ת .. 5:54
יום **שלישי**	**ל** / 31	**לימוד יומי:** **בבלי:** סנהדרין י"ד **ירושלמי:** שקלים ט"ז **תוספתא:** תרומות ה **נ"ך:** שמואל א יג **משניות:** סוטה א **זהר:** חלק א עמ' תכה-תכו	**ו' דחנוכה, א' דראש חודש טבת** עלות השחר (72 דק') ... 5:22 | סו"ז תפילה ..... 10:01 נץ החמה ..... 6:40 | חצות היום ..... 11:41 סו"ז קר"ש - מג"א ... 8:22 | שקיעה ..... 4:41 סו"ז קר"ש - גר"א .... 9:11 | צה"כ לשיטת ר"ת .. 5:54
יום **רביעי**	**א** / 1	**לימוד יומי:** **בבלי:** סנהדרין ט"ו **ירושלמי:** שקלים י"ז **תוספתא:** תרומות ו **נ"ך:** שמואל א יד **משניות:** סוטה ב **זהר:** חלק א עמ' תכז-תכח	**ז' דחנוכה, ב' דראש חודש טבת** עלות השחר (72 דק') ... 5:22 | סו"ז תפילה ..... 10:01 נץ החמה ..... 6:40 | חצות היום ..... 11:42 סו"ז קר"ש - מג"א ... 8:23 | שקיעה ..... 4:42 סו"ז קר"ש - גר"א .... 9:11 | צה"כ לשיטת ר"ת .. 5:55
יום **חמישי**	**ב** / 2	**לימוד יומי:** **בבלי:** סנהדרין ט"ז **ירושלמי:** שקלים י"ח **תוספתא:** תרומות ז **נ"ך:** שמואל א טו **משניות:** סוטה ג **זהר:** חלק א עמ' תכט-תל	**זאת חנוכה** עלות השחר (72 דק') ... 5:23 | סו"ז תפילה ..... 10:02 נץ החמה ..... 6:41 | חצות היום ..... 11:42 סו"ז קר"ש - מג"א ... 8:23 | שקיעה ..... 4:43 סו"ז קר"ש - גר"א .... 9:11 | צה"כ לשיטת ר"ת .. 5:56
יום **ששי**	**ג** / 3	**לימוד יומי:** **בבלי:** סנהדרין י"ז **ירושלמי:** שקלים י"ט **תוספתא:** תרומות ח **נ"ך:** שמואל א טז **משניות:** סוטה ד **זהר:** חלק א עמ' תלא-תלב	עלות השחר (72 דק') ... 5:23 | סו"ז תפילה ..... 10:02 נץ החמה ..... 6:41 | חצות היום ..... 11:43 סו"ז קר"ש - מג"א ... 8:23 | שקיעה ..... 4:44 סו"ז קר"ש - גר"א .... 9:12 | צה"כ לשיטת ר"ת .. 5:57 **הדלקת נרות (40 דק'): 4:04 (20 דק'): 4:24**
שב"ק	**ד** / 4	**לימוד יומי:** **בבלי:** סנהדרין י"ח **ירושלמי:** שקלים כ' **תוספתא:** תרומות ט **נ"ך:** שמואל א יז **משניות:** סוטה ה **זהר:** חלק א עמ' תלג-תלד	**שבת קודש פרשת ויגש** עלות השחר (72 דק') ... 5:23 | סו"ז תפילה ..... 10:02 נץ החמה ..... 6:41 | חצות היום ..... 11:43 סו"ז קר"ש - מג"א ... 8:24 | שקיעה ..... 4:44 סו"ז קר"ש - גר"א .... 9:12 | צה"כ לשיטת ר"ת .. 5:57 **מוצש"ק לשיטת ר"ת: 5:57**

עֲבוֹדַת הַלַּיְלָה, מַעֲלָתָהּ נִשְׂגְּבָה וְנַעֲלֵית מְאֹד מְאֹד, וּבִפְרָט בְּלֵילוֹת הַחֹרֶף, שֶׁהֵם אֲרֻכִּים בְּיוֹתֵר, וַעֲלֵיהֶם הִתְבַּטֵּא הָרַהַ"ק רַבִּי פִּינְחָס מִקּוֹרִיץ זִי"ע "הַלֵּילוֹת הַמְזֻהָבוֹת", כִּי כָּךְ בְּקַל אָדָם יָכוֹל לְנַצֵּל אֶת הַלֵּילוֹת הַלָּלוּ בִּלְמוּד תּוֹרָה, וּבִפְרָט בְּהִתְבּוֹדְדוּת וּבַאֲמִירַת תִּקּוּן חֲצוֹת; אַשְׁרֵי הַמְנַצֵּל אֶת הַזְּמַנִּים הַנִּפְלָאִים הַלָּלוּ!

(משיחותיו של מו"ר הרה"צ שליט"א)